

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 26 (3456) 2016 JUNE – BIRŽELIS 28 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina – \$2

KAIRĖ, DEŠINĖ AR KAS?

Lietuvos seimo rinkimai įvyks spalio mėnesį. Jau pats laikas jiems ruoštis. Ką mes, eiliniai Lietuvos piliečiai, gyvenantys išeivijoje, galėtume daryti šių svarbių įvykių vyksme?

Politinės partijos, tikriausiai, jau ruošia savo kandidatų sąrašus, numato, kokie asmenys labiausiai tiktų dalyvauti nepriklausomos valstybės valdyje. Galimas dalykas, yra ir kitokių motyvavimų sudarinėjant kandidatų sąrašus? Kas bebūtų, iš toliau stebint šį gana sudėtingą politinį vyksmą ryškiau matomos ir labiau suprantamos dvi politika besidominčių grupės – tai kairė ir dešinė. Į tuos pagrindinius sparnus sutelpa įvairios kitos, naujais vardais pasivadinusios partijos. Proga klausyti ir pasitikrinti, kuriame sparne yra susitelkusi išeivija? Pokariniai išeiviai iš savo krašto traukėsi bėgdami nuo kraštutinės kairės, taigi – jie dešinieji. Kai kurie net „nusikaltėliais“ pavirtę. Nes kairumas po karo ėmė skelbtis kaip vertybė, ginantį žmogų. O dešinė – tai naciai, rasistai, žmonių pavergėjai, neapykantos skleidėjai. Šitokie paskirstymai jokių būdu neatitinka tikrovės, nes jau vien dėl to, kad kiekviena karta turi savo antspaudus. Todėl ir kairėje, ir dešinėje atsiranda nemažai nuotrupų, kurios yra be vardų, bet turėtų būti vertinamos pagal asmenų kvalifikacijas bei gyvenamosios lygį. Atrodo, kad laikas į tai atsižvelgti labiau, negu tai būdavo per rinkimus. Yra įprasta per rinkimus siekti asmeninės karjeros, ir ne vienas tuo bando naudotis partijai pagalbai. O vis dėlto valstybės valdymo reikaluose karjerizmo turėtų nebūti.

Todėl valstybės valdyje reikėtų daugiau žmonių, kurie sugeba ir nori tarnauti valstybei pagal nuostatą – pirmoji mintis apie kitus, o tik antroji apie save. Darant kitaip garbingų žygių maršai dažnai nuskamba disonansu. Neteisinga būtų dėl to priekaištauti dabartinei Lietuvos vyriausybei bei rinktiems atstovams. Tačiau pripažįstant idealizmo galią ir žvelgiant į galimybes tai panaudoti tautos ir valstybės labui, priminimas, kad rinkimais galima daryti pokyčius, turėtų būti suprastas kaip geros valios reiškinys. Išeivijos dalyvavimas rinkimuose, kaip daugiau solidarumą rodantis veiksmas, nei kiekybiškai, nei kaip kitaip nepaveikia rinkimų rezultatų. Todėl bent pasisakymais galime jaustis esantys kartu su šalies piliečiais. O tai svarbiausia, nes antraip atrodytume likimo laukianti atskala. Šia proga sakytina, kad emigracijos samprata turėtų iš esmės keistis. Ji turėtų nebereikšti kažkokio galutinio tikslo. Laikas būtų į emigraciją žiūrėti kaip į prieinamą priemonę ekonominio gyvenimo stiprinimui pasinaudojant kultūros bei civilizacijos pasiekimais, kad įgyta nauda galėtų dalintis su savo tauta bei valstybe. Dėmesys šitam reikalui turėtų ypač sustiprėti ruošiantis rinkimams. Svetur įgyta patirtis ar pasiektas aukštojo mokslo lygis galėtų reikštis patariamuoju veiksmu, savanoriška iniciatyva. Gyvenimas rodo, kad ir nepartiniai įnašai gali būti naudingi. ČS

ŠIAME NUMERYJE

- Šiluvos koplyčiai skirta paroda – apie tikėjimą ir kultūrą – 2 psl.
- Alytuje pagerbtos 1941 m. Birželio sukilimo ir karo pradžios aukos – 3 psl.
- Karas pasibaigė, istorija dar rašoma – 4 psl.
- Ignas Pašilis – ištikimai tarnavęs Lietuvai – 5 psl.
- „Aitvaras“ šoks Baltimorėje – 7 psl.
- Ir atsivėrė Lietuvos Šiaurė – 8, 9 psl.

“Šaukia ten tave kelionė...” (B. Brazdžionis)

Šio XV Šiaurės Amerikos lietuvių tautinių šokių šventės kvietimo paraginti liepos 1- 3 dienomis į Baltimorę renkasi beveik 2,000 šokėjų iš viso pasaulio lietuvių telkinių. Neatsilieka ir Kanados lietuviškų tautinių šokių entuziastai – vadovai ir įvairaus amžiaus šokėjai. Į šventinę šokių programą liepos 3 d. Royal Farms arenoje įsijungs didesnės ir mažesnės šokių grupės iš Toronto, Hamiltono, Montrealio ir Edmontono. Palinkėkime jiems geros nuotaikos ir sėkmės šventėje, gerų išpūdžių ir naujų draugysčių!

Toronto „Gintaras“, vadovas Romas Jonušonis

Toronto „Atžalynas“, veteranų grupė, vadovė Alma Žilinskaitė

Montrealio „Gintaras“ vadovė Daiva Jaugelis

„Atžalyno“ studentų grupė, vadovė Roma Labokienė

Edmontono „Klevelis“, vadovė Rasa Rimavičienė

Toronto vaikų grupė „Aitvaras“, vadovai A. Žilinskaitė, A. Vaičiūnas, E. Gutauskaitė

Hamiltono „Gyvataras“, vadovai Austė Vaičiūnaitė-Barnes, studentų – Vytautas Banys, suaugusiųjų – Irena Žukauskaitė-Majchrowski, veteranų – Kazimieras Deksnys

Šiluvos koplyčiai skirta paroda – apie tikėjimą ir kultūrą

Pokalbis su Vašingtono Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo Nacionalinės šventovės archyvere dr. Geraldine M. Rohling

Bazilikos internetinėje svetainėje yra rašoma, kad Nacionalinėje šventovėje yra virš septyniadešimties koplyčių ir koplytėlių, pašvęstų Mergelei Marijai. Kada buvo įrengta Šiluvos koplyčia?

– Per paskutiniuosius penkerius metus koplyčių ir koplytėlių skaičius išaugo virš aštuoniasdešimties, ir tai dar ne pabaiga. Bazilikos širdis ir siela – Kriptos šventovė buvo užbaigta pirmoji. Jai priklauso penkiolika koplyčių bazilikos apsiduje. Pirmosios Mišios Kriptos šventovėje buvo laikomos 1924-ųjų balandžio 20-ąją d., Velykų sekmadienį, tačiau Kripta buvo užbaigta tik po dviejų metų. Vėliau, dar po vienerių metų, buvo įrengtas pagrindinis altorius, kuris kartu su visa Kriptos šventove skirtas Katakombų Mergelės garbei, vadinamas Marijos Atminimo altoriumi. 1931-iais metais pirmoji koplyčia, įrengta ne pačioje Kriptos šventovėje, buvo skirta Lurdo Mergelei Marijai. Įdomus faktas, kad besimokantieji seminarijoje būtent šioje koplyčioje mokėsi atnašauti Mišias. Pirmosios penkios koplyčios Didžiojoje Aukštutinėje šventovėje buvo šlovingųjų rožinio slėpinių koplyčios, įrengtos šiaurinėje apsiduje 1960-iais metais. Tai buvo Amerikos Katalikų dukterų organizacijos dovana.

Lietuvių koplyčia, įrengta 1966-iais metais, priklausė pokariniam laikotarpiui, kai lėšas koplyčių įrengimui paaukojo Rytų Europos imigrantai. Tai ir Lenkijos Čenstochovos Marijos koplyčia, įrengta 1964-aisiais, esanti kitoje Bazilikos pusėje priešais Šiluvos koplyčią, ir Slovakijos Sopulingosios Motinos koplyčia, įrengta 1965-aisiais metais.

Pačios naujausios koplyčios, kurios yra Bazilikos kriptoje, yra skirtos Libano Mergelei (įrengta 2011-aisiais) ir Vengrijos Mergelei (įrengta 2015-aisiais metais). Ši koplyčia ir Austrijos Mūsų Mergelės Marizell koplyčia yra vienintelės, kurių pastatymui lėšas auškojo tų valstybių vyskupai, gyvenantys už Amerikos ribų.

Ar dažnai yra rengiamos Bazilikoje parodos?

Dr. Geraldine M. Rohling (Ph.D., M.A.Ed.) yra Vašingtono Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bazilikos archyvarė bei parodų rengėja. Dr. G. Rohling šioje šventovėje rengia jubiliejui skirtą parodą *Šiluvos koplyčia po 50 metų*. Ji sutiko atsakyti į keletą klausimų apie Šiluvos koplyčią bei būsimą parodą, kuri atidaroma š.m. birželio 30-ąją ir tęsis iki spalio 17-osios.

Parodos Nacionalinėje šventovėje skiriamos meno kūriniais, nušviečiant šios šventovės bei apskritai visuotinės Bažnyčios istoriją. Per paskutiniuosius penkerius metus šventovėje kasmet rengiamos trys – keturios parodos. Tai ištis yra daug.

Kasmet vyksta Šventosios vaikystės kalėdinių atvirukų konkursas. Iš visos Amerikos moksleiviai nuo darželinukų iki aštuntos klasės pateikia originalius darbus Šventosios vaikystės draugijai. Draugija išrenka laimėtojus, kurių darbai yra rodomi Nacionalinėje šventovėje pradedant Adventu ir tęsiasi per visą kalėdinį laikotarpį. Be to, veikia nuolatinė paroda, skirta popiežiams. Galima išvysti sostą, ant kurio 1993-iais metais Denveryje per Pasaulio jaunimo dienas sėdėjo popiežius Jonas Paulius II-sis, sostus, ant kurių 2008-iais sėdėjo popiežius Benediktas XVI-sis ir popiežius Pranciškus 2015-iais jų apsilankymų šioje šventovėje metu.

Be sostų, nuolatinėje parodoje galima pamatyti sakyklą, iš kurios kalbėjo popiežius Pranciškus, Aukso, arba Popiežiaus rožę, kurią padovanojo Popiežius Benediktas, įvairių popiežių pijuses, šventųjų popiežių Jono XXIII-ojo ir Jono Pauliaus II-ojo pirmojo laipsnio relikvijų. Parodoje taip pat rodoma Popiežiaus Pauliaus VI-ojo pastoralo kopija, kurią ligi šiol naudoja visi jo įpėdiniai.

Kuri iš jūsų rengtų parodų paliko giliausią įspūdį?

– Tai įdomus klausimas, nes labiausiai mėgstu tą parodą, kurią būtent tuo metu padėdu rengti. Manau, kad taip yra todėl, kad kiekviena paroda reikalauja viso mano išmanymo ir energijos. Be to, kiekviena atneša kažką naujo ir nežinomo, prilygstančio tikram atradimui. Aš stengiuosi, kad kiekvienoje parodoje būtų kažkas įdomaus, naujo, būdingo ir kartu išskirtinio tik šiai Bazilikai. Parodos taip pat yra svarbi katechetinė priemonė.

Vis dėlto viena iš man įdomiausių buvo 2007-aisias metais parodyta kulkos perverta Rusijos Kazanės Mergelės ikona. Tai – išlikusi Rusijos bolševikų revoliucijos relikvija. Kaip buvo toje parodoje paminėta, kai 1920-aisiais buvo įmūrytas Nacionalinės šventovės kertinis akmuo, iškilmių pamokslo metu tarp kitų pasaulio įvykių buvo kalbama apie suirutę Rusijoje. Tai yra maldos ir tikėjimo galios liudijimas, kad mes po tiek dešimtmečių galėjome būti kartu Nacionalinėje šventovėje, švęsdami savo

atsidavimą Dievo Motinai.

Kurios iš parodų buvo populiariausios?

– Kiekviena paroda turi savo ypatingą tikslą ir turinį, todėl negali būti palyginimo. Kiekviena paroda yra vertinga ir pritraukia ją pamėgusius lankytojus.

Ar yra įprasta rengti pavienių koplyčių parodas, minint jų jubiliejus?

– Nepasakyčiau, kad neįprasta. Tačiau

Koplyčioje įamžintos 4 Madonos – Trakų, Aušros Vartų, Pažaislio ir Sopulingoji

viskas priklauso nuo to, kokios parodos jau yra suplanuotos, kas vyksta visuotinėje Bažnyčioje ir pasaulyje, atsižvelgiant ir į Nacionalinės šventovės istoriją.

Ar galite pasidalinti būsimos parodos *Šiluvos šventovė po 50-ties metų vizija*. Ko gali tikėtis lankytojai?

– Mano supratimu, parodoje galėsime pamatyti lietuviškų tautinių drabužių, joje bus Rūpintojėliai, meno kūriniai bei kiti religinės tematikos rodiniai.

Nuo 1999-ųjų metų dirbate bazilikos archyvere bei parodų kuratore. Be abejonės, esate išsamiai susipažinusi su kiekviena čia esančia koplyčia. Ar yra kažkas ypatingo, kuo Šiluvos koplyčia išsiskiria iš kitų?

– Kiekviena koplyčia turi savo išskirtinį etosą ir tai yra Nacionalinės šventovės ypatumas. Įvairiose koplyčiose lankytojas patenka į skirtingą dvasingumo bei etniškumo atmosferą. Tik įžengus į Šiluvos koplyčią, išsyk altoriaus priekinėje dalyje regimas Kryžių kalnas bei Madonos figūra, kuri vyrauja koplyčios priekinėje dalyje.

Nors yra daug dėmesį patraukiančių vaizdų, visgi įspūdingiausios ir labiausiai kultūrą atspindinčios yra koplyčios mozaikos. Tekstilės menai – audiniai,

pynimas, siuvinėjimas yra išskirtiniai Lietuvos folklorinio meno elementai. Žvelgiant į Šiluvos koplyčios kupolą, šoniniuose skliautuose yra vaizduojami ornamentai, kurie naudojami lietuvių tautiniuose drabužiuose. Koplyčios Madona taip pat dėvi lietuviškus tautinius drabužius. Vytauto K. Jonyno (1907-1997) dviejų dalių mozaika šoninėse koplyčios sienose įdomi ne tik savo vaizdais, bet ir tuo, kad net akmenyje jis sugebėjo išlaikyti medžiaginį audinio pojūtį, tarsi būtų audžiama drobė, besitęsianti per visą koplyčią. Mozaikos dalys yra lyg audinio fonas. Akmenys, naudoti mozaikoje, parinkti tokie, kad prisilietus išlieka naminio audinio jaus-

mas, būtent pakartojantis čia vaizduojamos verpiančios motinos sceną. Keturių koplyčios Madonų – Trakų, Aušros Vartų, Pažaislio ir Sopulingosios mozaikos yra sukurtos iš stiklo bei paauskuotų ar sidabruotų plytelių. Jos ne tik džiugina akį, bet atlieka mozaikos pagrindinę paskirtį: atspindėti šviesą. Jos apšviečia koplyčią ir simboline, ir praktiskąja prasme.

Keletas įdomių pastebėjimų: heraldinis Vyčio simbolis – raitelis ant balto arklio – yra randamas ir rusų didikų Galicinių šeimos heraldikoje. Tėvas Dimitrij Galicin, “Aleganų kalnų apaštalas”, atsisakęs savo turtų ir titulo, tapo pirmuoju iš Trylikos kolonijų priėmusiu kunigo šventinimus. Jis buvo kunigas pionierius. Atmenant Lietuvos istoriją ir jos santykius su Rusija, aš nenustebau, sužinojusi esant sąsajų tarp Lietuvos ir Rusijos kilmingųjų asmenų.

Visuose Lietuvos koplyčios meno kūriniuose yra gausu simbolikos. Tai vertingas ir dėmesį prikaustantis pasakojimas kiekvienam apsilankiusiam ir norinčiam sužinoti apie Lietuvą, atskleidžiantis istoriją bei atsidavimą Marijai.

Kalbėjosi Viktoras Nakas, į lietuvių kalbą vertė Kristina Nakienė ir Diana Šarakauskaitė

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 275-4364 • E-mail: tevzib@rogers.com
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija “Žiburiai”

METINĖ PRENUMERATA:

REGULIARI – \$85 (paprastu paštu), **\$135** (1 klasės paštu)

RĖMĖJO – \$105 (paprastu paštu), **\$155** (1 klasės paštu)

Į UŽJŪRIUS – \$185 (oro paštu), **\$105** (paprastu paštu, Kan. dol.)

JAV – \$105 reguliari, **\$125** – rėmėjo, **\$165** – 1 klasės paštu

JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

Redaktorė – Sigina Katkauskaitė, **redaktorės pad.** – Rima Žemaitytė-De Iuliis, **maketuotoja** – Akvilė Minkevičienė, **administratorė** – Aušra Trussow. Tinklalapis www.tevzib.com – **redaktorė** Andrea Benotaitė
Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above.

Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news and the American Lithuanian Foundation for its support.

We acknowledge the financial support of the Government of Canada through the Canada Periodical Fund of the Department of Canadian Heritage.

Canada

Alytuje pagerbtos 1941 m. Birželio sukilimo ir karo pradžios aukos

Prie Tautos kančių memorialo „Nurimės varpas“ Alytaus miesto sode

Minint 1941 m. Birželio 22-28 d. sukilimo 75-metį, birželio 22-ąją Alytaus miesto savivaldybės atstovai pagerbė 1941 m. birželį žuvusių Lietuvos karių sukilėlių atminimą uždegdami žvakeles šalia 45 lietuvių karių memorialo Alytaus Skardžio gatvėje.

Neabejingi Dzūkijos istorijai alytiškiai atminimo žvakes uždegė ir prie Tautos kančių memorialo „Nurimės varpas“ Miesto sode, pagerbdami sukilėlius, kurie Alytuje žuvo birželio 22-25 d., bei pirmomis karo dienomis per vokiečių karių vykdytą „keršto“ akciją nužudytus per 300 civilių Alytaus gyventojų.

Memorialas „Nurimės varpas“ skirtas pagerbti politiniams kalinams, tremtiniams, Dainavos apygardos partizanams, 1941-ųjų birželio 22-28 d. Lietuvos kariuomenės sukilėliams.

Tenka pastebėti, kad Lietuvos kariuomenės sukilėliai su Alytumi niekaip nesusiję, nes Alytuje 1940 m. buvo įkurta didelė Raudonosios armijos karinė bazė; čia buvo dislokuota Raudonosios armijos 3-čio mechanizuoto korpuso 5-os tankų divizijos daug tankų ir buvo įrengtas karinis aerodromas. Alytuje 1941 m. Birželio sukilimą organizavo buvę šauliai, policininkai, tarnautojai, gimnazistai, keletas atsargos karininkų.

1942 m. gegužės-liepos mėn. į bendras vokiečių-lietuvių karių kapines Alytuje buvo perlaidoti visoje Alytaus apskrityje, daugiausiai Varėnos krašte, žuvę 45 lietuvių kariai-sukilėliai. Nei vieno alytiškio sukilėlio šiose, sovietmečiu sunaikintose kapinėse nėra palaidota (2008.05.30 Lietuvos karių sukilėlių kapai Skardžio gatvėje įtraukti į Lietuvos Respublikos valstybės saugomų kultūros vertybių registrą).

Kadangi iki šiol Alytuje 1941 m. Birželio sukilimo Alytaus miesto sukilėlių atminimas niekaip neįamžintas, todėl, minint 1941 m. Birželio 22-28 d. sukilimo 70-metį ir siekiant išsaugoti istorinį paveldą, kreiptasi į Alytaus miesto savivaldybės merą ir tarybos narius:

Prieš 75 metus, 1941 m. birželio 22 d. Lietuvoje prasidėjo ginkluotas sukilimas, kurio tikslas buvo išsivaduoti nuo sovietų okupantų ir atkurti Nepriklausomą Lietuvos valstybę.

1941 m. birželio 23-ąją Alytaus gimnazijos mokytojo Mykolo Babiliaus iniciatyva buvo sušauktas vietos lietuvių susirinkimas, kad

išrinktų Komitetą viešajai tvarkai palaikyti. Pirmomis karo dienomis Alytuje susiformavo trys šaulių-partizanų būriai: kpt. Domininko Jėčio būrys veikė dešiniajame Nemuno krante, ats. ltn. Vlodo Šimoliūno būrys – prie kelio į Kauną, o ats. ltn. Benjamino Meškelio būrys – artilerijos kareivinių rajone. Nors šauliai-partizanai ant rankovių ryšėjo pogrindžio nurodytus baltus raiščius, o laikinosios policijos sargybiniai buvo aprūpinti liudijimais vokiečių kalba, tačiau vis tiek įvyko didelė tragedija – birželio 23 d. vokiečiai nuginklavo ir sušaudė ats. ltn. B. Meškelio vadovaujamą 42 šaulių-partizanų būrį, o birželio iš 24-osios į 25-ąją naktį sušaudė 8 Alytaus laikinosios policijos nuovados sargybinius ir 2 partizanus, padėjusius policininkams, taip pat buvo nužudyta virš 300 civilių miesto gyventojų.

1941 m. Birželio sukilimas, kuris truko apie savaitę, paneigė sovietų propagandos teiginius, kad Lietuva savo noru 1940 m. įstojo į Sovietų Sąjungą. Toks visuotinis tautos sukilimas buvo vienintelis sovietų pavergtose teritorijose. Lietuvoje sukilėliai atkūrė savivaldos institucijas. Tik nacių okupacija neleido įtvirtinti atkurtos Nepriklausomos valstybės.

Iki šiol Alytuje 1941 m. Birželio sukilimo Alytaus sukilėlių atminimas niekaip neįamžintas. Todėl, minint 1941 m. Birželio 22-28 d. sukilimo 75-metį ir siekiant išsaugoti istorinį atminimą, prašome:

Alytuje pavadinti naujas gatves ar esant galimybei pervardinti senąsias – Birželio 23-osios,

Prie Lietuvos karių sukilėlių kapų memorialo Alytuje, Skardžio gatvėje

Sukilimo, Sukilėlių pavadinimais;

Alytuje pavadinti naujas gatves ar esant galimybei pervardinti senąsias – Birželio sukilimo organizatorių ir dalyvių Alytuje vardais: Domininko Jėčio (žuvusio 1947.08.11), Benjamino Meškelio (žuvusio 1941.06.23), Prano Valiulio (žuvusio 1941.06.23), Algirdo Ražaičio (žuvusio 1941.06.24) pavadinimais;

Atminimo memorialinėmis lentomis paženklinti 1941 m. Birželio sukilimo Alytuje reikšmingas vietas – sukilimo ginkluotos kovos dalyvių štabus (Šaulių namai, buvusios Gimnazijos pastatas).

Įamžinti pirmomis karo dienomis žuvusių alytiškių (per bombardavimą žuvo ir Weimachto kariai per „keršto-atsiskaitymo“ akciją sušaudė apie 300 žmonių) atminimą, įrengiant memorialinę lentą.

1941 m. Birželio sukilimas – tai Tautos sukilimas, kuris įrodė, kad Lietuvos valstybingumo idėja buvo gyva. Sukilimo poveikis tęsėsi partizaninėse kovose ir rezistencijoje po antrosios sovietų okupacijos ir atvedė iki 1990 m. Kovo 11 d. – Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dienos.

Gintaras Lučinskas, autoriaus ntrs.

Žinios iš Lietuvos

NAUJA FINANSŲ MINISTERĖ

Socialdemokratė Rasa Budbergytė, kuri prieš tai dirbo ES Audito Rūmuose, pradeda eiti Lietuvos vyriausybės finansų ministerės pareigas. Ji pakeičia Rimantą Šadžių, kuris savo ruožtu pradeda dirbti Liuksemburge, buvusioje R. Budbergytės darbovietėje. Teisininkės išsilavinimą turinti kandidatė didesnę savo profesinės karjeros dalį skyrė viešajam sektoriui. Prieš tapdama ES Audito Rūmų nare, kuria buvo pastaruosius penkerius metus, dirbo viceministere, buvo ministerio pirmininko patarėja. Naujoji ministerė, sprendžiant socialinės atskirties problemas, pasisako už neapmokestinamojo pajamų dydžio didinimą. Ji

mano, kad nuo liepos minimalų mėnesinį atlyginimą (MMA) padidinus nuo dabartinių 350 iki 380 eurų, reikėtų tuokart sustoti, nes darbo našumas Lietuvoje neauga tiek, kiek atlyginimai. Ministerė pasisako už tai, kad dar šis Seimas priimtų socialinį modelį, tačiau be, pasak jos, finansiškai nepasvertų pasiūlymų, tai yra tokių, kokį siūlė vyriausybė. R. Budbergytė taip pat neslepia, kad po rinkimų teks svarstyti apie nekilnojamojo turto ir automobilių mokesčių įvedimą, kaip ir pataria Lietuvai tarptautiniai ekonomikos žinovai. Jos nuomone, daugiau pajamų į valstybės biudžetą turėtų įnešti valstybės valdomas turtas.

KEIČIAMA ATOSTOGŲ TVARKA

Seimas, priimdamas Darbo kodekso straipsnius dėl poilsio laiko, nutarė atostogų trukmę skaičiuoti ne kalendorinėmis dienomis, kaip yra dabar, bet darbo dienomis. Darbuotojams bus suteikiamos ne mažesnės kaip 20 darbo dienų (jei dirbama 5 darbo dienas per savaitę) arba ne mažesnės kaip 24 darbo dienų (jei dirbama 6 darbo dienas per savaitę) kasmetinės atostogos. Ilgesnė atostogų truk-

mė galės būti numatyta darbo ir kolektyvinėse sutartyse. Kodekse lieka nuostatos dėl „mamadienių“ ir „tėvadienių“ suteikimo. Darbuotojams, auginantems neįgalų vaiką iki 18 metų arba du vaikus iki 12 metų, ir toliau bus suteikiama 1 papildoma poilsio diena per mėnesį (arba sutrumpinamas darbo laikas 2 valandomis per savaitę), o auginantiesiems 3 ir daugiau vaikų iki 12 metų, – 2 dienos per mėnesį.

GINKLUOJAMI ŠAULIAI

Lietuvos nuolatiniams gyventojams ir Lietuvoje įregistruoti juridiniai asmenys galės įsigyti ir turėti ginklus, šaudmenis šaulio ar kario savanorio, ar kito aktyviojo rezervo kario tarnybai. Tai leido Seimas, priėmęs Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo pataisas. Jame išplėstas sąrašas asmenų, turinčių teisę laikyti ginklus. Pagal šį įstatymą civilinėje apyvaroje draudžiami lazeriniai taikikliai, išskyrus sportui ir Lietuvos šaulių sąjungos nario ar kario savanorio, ar kito aktyviojo rezervo kario tarnybai naudojamus lazerinius tai-

kiklius. Nustatyta, kad šaulio tarnybai B ir C kategorijų ginklus, jų šaudmenis gali įsigyti ir turėti ne jaunesni kaip 18 metų šauliai, išlaikę egzaminą ir gavę leidimą. Kario savanorio ar kito aktyviojo rezervo kario tarnybai B ir C kategorijų ginklus, jų šaudmenis gali įsigyti ir turėti kariai savanoriai ar kiti aktyviojo rezervo kariai, išlaikę egzaminą ir gavę leidimą. Įstatyme numatytos ir ginklo nešiojimo bei šios teisės ribojimo taisyklės. Įstatymo pataisos įsigalios nuo šių metų rugsėjo 1 d.

BIRŽELIO AUDRA ATNEŠĖ NUOSTOLIŲ

Birželio 17-18 d.d. Lietuvoje praūžusi smarki vasaros audra sutrikdė elektros tiekimą maždaug 60,000 vartotojų. Gedimus elektros skirstymo ir perdavimo tinkluose daugiausia lėmė gūsingo vėjo nutrauktos oro linijos, ant jų virtę medžiai ar šakos. Stiprūs vėjai daugiausia žalą padarė Alytaus, Kauno, Vilniaus, Panevėžio ir Utenos, Klaipėdos ir Šiaulių regionams. Buvo sutelktos gausios pajėgos – 190 brigadų – gedimams nustatyti ir jų šalinimui. BTA, vienos iš didžiausių Lietuvoje draudimo bendrovės duomenimis, klientai dėl audros

galėjo patirti žalos už 250,000 eurų ar net daugiau. Stiprus vėjas apgadino daug lengvų konstrukcijų statinių, kurie dažniausiai lieka nedrausti, nes žmonės pagrindinį dėmesį skiria savo būstui, o ne papildomiems kiemo statiniams. Be to, tikėtina, kad nemažai daliai žmonių audros padarytą žalą teks dengti asmeninėmis lėšomis, kadangi turtą Lietuvoje draudžia tik apytiksliai 25% gyventojų, kai Skandinavijoje tokių yra 95 %. Tokios galingos audros kaip ši kyla vasarą, esant permainingiems orams, susidūrus skirtingų temperatūrų orų masėms.

Pagal Lietuvos spaudą parengė **S. Katkauskaitė**

KARAS PASIBAIGĖ, ISTORIJA DAR RAŠOMA

Kanados lietuvių muziejuje-archyve paroda *No Home To Go To: The Story of Baltic Displaced Persons 1944-1952*

Kanados lietuvių muziejuje-archyve birželio 29 d. uždaryta daugiau kaip mėnesį veikusi kilnojamoji paroda *No Home To Go To: The Story of Baltic Displaced Persons 1944-1952*, kurią prieš pora metų parengė Čikagos Balzeko lietuvių kultūros muziejus. Ji supažindina lankytojus su II Pasaulinio karo metais baltų tautų – estų, latvių, lietuvių likimais, praradus namus ir bėgant nuo sovietinio teroro grėsmės. Kiekviena šiapus Atlanto ar kitose valstybėse apsigyvenusi išvietintųjų šeima saugo šią patirtį ir jos liudytojus – karo metų nuotraukas ir dokumentus, šeimos relikvijas ar knygas, mokslo pažymėjimus, vaiko žaislus ar krikšto drabužėlį. Irenos Brokas-Chambers tėvai nebuvo išimtis, jie kartu su kitais atsidūrė JAV ir čia savo augančiai šeimai sukūrė gyvenimą, tačiau niekad netapo tikrais amerikiečiais. Būdami lojalūs ir dėkingi valstybei, suteikusiai prieglobstį ir saugumą, jie visada ilgėjosi Lietuvos. Irenos vaikystė DP stovykloje paliko prisiminimų, bet augant juos nuvijo į šalį gyvenimas naujoje vietoje. Ir tik daug vėliau, žvelgdama į tėvų gyvenimą ir patirtį, Irena suprato, kiek svarbi ir kiek nedaug pažįstama buvusių DP – išvietintųjų istorija. Tai ne tik vienos šeimos, bet ir tūkstančių žmonių patirtis, verta tyrinėjimo ir išsaugojimo. Savo šeimos tremties metų dokumentus pasiūlė Balzeko muziejui, kur kaupiamas lietuvių bendruomenės istorijos ir kultūros paveldas. Sulaukė netikėto pasiūlymo – rengti šią parodą ir taip netikėtai pasinėrė į savo vaikystę – karo metus ir patirtį DP stovyklose. Turbūt nereikia pabrėžti, kaip pasisekė Balzeko muziejui ir mums, mačiusiems šią parodą, kad jos rengimas pateko į nepaprastai profesionalios specialistės rankas, jai padėjo dvi kruopščios talkininkės Rita Janz and Karilė Vaitkutė.

Irena Brokas-Chambers, parodos rengėja

Irena Brokas-Chambers puikiai žinoma ir vertinama JAV muziejininkystės ir istorinio kultūros paveldo sklaidos

Iš šio dokumento žvelgianti mažoji Irutė negalėjo įspėti, kad ji taps savo pačios ir šeimos bei tūkstančių kitų išvietintųjų istorijos metraštininke

specialistė (*Chief of Interpretive Programs Office*). Nuo 1990 m. ji atsakinga už JAV Kongreso bibliotekos turimų rinkinių pristatymą visuomenei. Per tuos metus, Irenai Chambers vadovaujant, surengtos apie įžymius veikėjus, JAV ir pasaulio kultūros palikimą keliaujančios parodos pasiekė 4 mln. lankytojų, aplankė muziejų 90 miestų, 43-ose valstijose ir bent 10-yje užsienio valstybių 4 žemynuose. Birželio 5 dieną pati šios parodos rengėja atvyko į Mississaugą ir susitiko su parodos lankytojais, lietuvių bendruomenės nariais, papasakojo apie šios parodos gimimą ir tikslus.

– Apie II Pasaulinio karo istoriją yra daug parašyta ir rašoma, tačiau dažniausiai aptariama geopolitinė ir istorinė šio įvykio reikšmė, eiga ir poveikis Europos ir pasaulio raidai, – pabrėžė istorikė. – Mano rengiamos parodos tikslas kitoks – atskleisti ir papasakoti pasauliui apie tūkstančių išvietintųjų žmonių asmeninę patirtį ir per ją parodyti karo atnešamas nelaimės, vengiant didelių istorinių apibendrinimų. Statistika tik skaičiai, tačiau už jų slypi milijonų žmonių likimai, kurie yra ne mažiau iškalbingi ir ne mažiau svarbūs nei didžiųjų pasaulio žmonių gyvenimai. Tuo labiau, kad išvietintųjų patirtis čia, Amerikos žemyne, yra mažiau pažįstama. Atradę saugią vietą gyventi, visi persikėlėliai skubėjo kurti sau ir šeimoms gyvenimą ir nesistengė žvalgytis atgal, į patirtus praradimus, netektis. Tik pradėjus rinkti medžiagą, matėsi, kokia panaši ir kartu skirtinga kiekvieno žmogaus ir šeimos patirtis,

palikus namus, artimuosius, savo kultūrą, nežinant, kas bus rytoj. Šios parodos pavadinimu tapo iš airių pasiskolintas pastebėjimas – nebuvo kur eiti *No Home to go to*. Iš pradžių kaupėme vien lietuvių medžiagą, bet paskui pamatėme, kad ir mūsų kaimynų estų, latvių patirtis lygiai tokia pati, nutarėme sujungti, ir taip parodos tema tapo tarsi ryškesnė, labiau apibendrinta. Tai bėgimas nuo sovietinio teroro į karo nuniokotą Vokietiją, kurioje irgi teko patirti visokių išbandymų. Suskirstyta į kelias okupacines zonas, Vokietija irgi ne visada buvo saugiu prieglobsčiu tiems, kurie atsidūrė rusų okupuotoje zonoje. Buvo bėgama iš jos, priešinamasi išvežimui atgal į Lietuvą, o dažniausiai – į Sibirą. Žvelgiant į parodoje esančias nuotraukas, padarytas DP stovyklose, gali susidaryti apgaulingas įspūdis. Štai estų nuotraukoje jaunimo konfirmacija: baltos suknelės, tamsūs vaikinių kostiumai, puokštės rankose – pokario metais beveik prabanga. O tiesa toli nuo prabangos – iš parašutų šilko siūtos suknelės, vaikinių kostiu-

Parodos nuotraukose neretai buvo ieškoma pažįstamų veidų ar vietų

mai pasiskolinti iš stovyklos apsaugos darbuotojų, už cigaretes ir sutaupytus maisto daiktus iš vokiečių išmainytos gėlės. Lyg ir normalaus gyvenimo įspūdį palieka latvių ūkininkų šeima prie namo. Tai ne jų – pabėgėliai jame buvo apgyvendinti ir dirbo vokiečiams – šio namo savininkams. Visą šią, atrodytą, ramią kasdienybę lydėjo nežinia ir baimė dėl rytdienos, nors buvo stengiamasi kurti mokyklas, spaudą, rašomos knygos, veikė teatras. Istorijos labai panašios ir kartu labai skirtingos – netektys, netikėti susitikimai, išsiskyrimai visam laikui. Ne visada buvo lengva iš pašnekovų išklausti jų istoriją ar gauti nuotraukų, dokumentų

Kelionei per Atlantą - savadarbis lagaminas iš lentelių

kopijų. Praėję dešimtmečiai neišdildė baimės, abejonių – o jeigu? Netgi mano pačios šeimoje atsirado abejonių, ar bus saugu, jeigu paviešinsime kai kurias nuotraukas. Dar ne vienas turi labai įdomių vertingų istorijai dokumentų ar užrašų, bet galimo persekiojimo ir susidorojimo baimė neleidžia paviešinti savo patirties. Tačiau atsiminkime, kad vyresnioji karta, patyrusi visa tai, jau išeina, o mes žinome tik iš pasakojimų. Kviečiu visus, kurie tik gali, užrašyti prisiminimus, surinkti nuotraukų ar dokumentų kopijas ir atiduoti muziejui – ši paroda nėra baigtinis darbas, ji tęsime ir toliau, pildysime naujais paliudijimais. Todėl visus kviečiu tapti šios parodos kūrėjais, įamžinant istorijoje savo ar savo tėvų gyvenimo patirtį. Rudeniop paroda keliaus į JTO ir Niujorko bibliotekas. Iki to laiko dar tikimės papildyti turimas istorijas Rytinėje pakrantėje įrašytais išvietintųjų pasakojimais, atsiminimais. Tai laiko ir lėšų reikalaujantis darbas, bet jis turi svarbią išliekamąją istorinę vertę.

Parodos rengėja sulaukė nemažai klausimų, pasiūlymų, jų užtektų ir kitai parodai. Ar ne per mažai pabrėžiama, nuo kokios grėsmės traukėsi Lietuvos žmonės, ar nevertėtų pasidomėti ir tų tautiečių, kurie rusų suvilioti ar priversti grįžo į Lietuvą, likimais, koks terminas – išvietintieji, pabėgėliai ar tremtiniai – tiksliausias kalbant apie karo išblokštus žmones. Dažnas atėjo su savo ar tėvų prisiminimų nuotrupomis apie bombarduotą Drezdeną, apie siaubą, patyrus sovietų kareivių šūvių, nukreiptus į pabėgėlius, ar kurtinančius bombų sprogimus. Tarp klausytojų buvo ir lietuvių kilmės CBC žurnalistė Jasmin Šeputis, atradusi ir atsinešusi savo lietuviškos kilmės dokumentus. Jai šis susitikimas buvo dar vienas pažinimo tiltas į savo tėvų praeitį. Žurnalistė apie šią parodą papasakojo reportaže CBC radijo klausytojams. Tie, kurie nespėjo ar neturėjo progos aplankyti šią parodą Kanados lietuvių muziejuje – archyve, gali susipažinti su ja tinklalapyje www.displacedpersons.org, tai nuolatiniai šios parodos skaitmeniniai namai.

S. Katkauskaitė
Ntrs. iš parodos A. Minkevičiaus

Ignas Pašilis – ištikimai tarnavęs Lietuvai

Prieš 75-erius metus, birželio 24 dieną, virš Lietuvos dangaus jau siaučiant II Pasaulinio karo griausmui, Zarasų kalėjimo kieme nuaidėjo šūviai – vakarykščiai sovietiniai okupantai, nežiūrėdami karo pavojaus, nutarė sunaikinti savo suimtuosius, tarp jų ir Lietuvai nusipelnusį kariškį Igną Pašilį. Po šūvių išplito liepsnos, matyt, norėta panaikinti savo nusikaltimą. Nepavyko – artimųjų meilė buvo stipresnė už neapykantą ir naikinimo jėgą. Jų dėka kapas žuvusiam Lietuvos patriotui ir gynėjui Ignui Pašiliui atsirado toli nuo Lietuvos, čia, Kanadoje, Mississaugoje, Šv. Jono lietuvių kapinėse. Ignas Pašilis prisimenamas ir ten, Lietuvoje, jo gyvenimo ir tarnybos Lietuvai istorija išsamiai aprašyta *Lietuvos karininkija* VI tome, apie

kininko leitenanto laipsnį. Sovietų Sąjungai 1940 m. okupavus Lietuvą, paskirtas Trakų apskrities kariniu viršininku. Čia ir baigėsi šio profesionalaus kariškio karjera ir tarnyba Lietuvai. Iš pradžių buvo atleistas iš darbo, vėliau suimtas ir įkalintas Zarasų kalėjime. Žmona Elena Ralytė taip pat buvo suimta, kalinta Zarasų kalėjime, išlaisvinta tik kilus karui. Prasidėjus Vokietijos – SSSR karui, 1941 birželio 24 dieną Ignas Pašilis su dar pora įkalintųjų buvo nušautas ir sudegintas. Artimieji su skausmu ir meile iš degėsių ir griuvėsių krūvos surinko tai, kas liko iš jų ir paslėpė, nes niekas nenujautė kaip pasisuks gyvenimas. Kai II Pasauliniam karui baigiantis Raudonoji armija vėl artėjo prie Lietuvos, Pašilių šeima – žmona Elena,

Lietuvos karininkas Ignas Pašilis (1897-1941)

E.Pašilienė sudeginto Zarasų kalėjimo kieme ieško žuvusiojo vyro, 1941m. birželis (ntrs. iš šeimos arch.)

jo gyvenimą rašė ir Zarasų laikraštis *Zarasų krašte*. Lietuvos šaulių sąjungos, Vilniaus zarasiškių bendrijos “Ežerėnai” ir Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos pastangomis Zarasuose stengiamasi įamžinti atminimą.

Ignas Pašilio (Podgaiskio) gyvenimas, kaip ir daugelio gimusių XIX š. pabaigoje – XX š. pradžioje, buvo nulemtas to meto istorinių aplinkybių. Gimė 1897 m. dar caro valdomoje Lietuvoje, Kvėdarnoje, Tauragės apskrityje. Ankstyvoji jaunystė praleista Vladivostoke, ten baigė 6 gimnazijos klases, vėliau tarnavo carinės Rusijos kariuomenės Vladivostoko tvirtovės 4-ajame artilerijos pulke. Darbštus, drausmingas lietuvis gana greitai kopė karinės karjeros laiptais, baigė Irkutsko karinę mokyklą, turėdamas praporščiko laipsnį, paskirtas jaunesniuoju karininku į Sibiro šaulių 15-ojo ats. pulko 10 kuopą. Jau 1918 m. patyrė kovinį krikštą: kartu su Kolčako kariuomenės Jėnisiejaus pėstininkų pulku kovojo su bolševikais. Tais pačiais metais įstojo į Samaros gubernijos Bugurslane organizuojamą atskirą lietuvių kuopą ir kovojo su bolševikais Ufos fronte prie Verkchnij Sadyko, buvo sužeistas. Kuopą perregistravus į atskirą Vytauto Didžiojo Sibiro lietuvių batalioną, 1919 m. birželį paskirtas bataliono adjutantu. Deja, sėkmė apleido: tų pačių metų lapkričio mėnesį pateko į bolševikų nelaisvę ir buvo nuteistas 10 metų kalėti. Kalintas Omsko, vėliau Ilecko kalėjimuose. Nuo tolimesnės bausmės išgelbėjo 1920 m. gruodžio 5 d. sudaryta Rusijos – Lietuvos taikos sutartis. Kalinys buvo sugrąžintas į Lietuvą. Lietuvoje Ignas Pašilis toliau tęsė savo karinę karjerą. Čia pasikeitė, sulietuvino savo pavardę, iš Podgaiskio oficialiai virsdamas Pašiliu (tuo metu neretai buvo atsiskama svetimos kilmės pavardžių). Tarnaudamas Lietuvos kariuomenėje, irgi sulaukė nemažai paaukštinimų, dirbo žvalgybos ypatingųjų reikalų skyriuje. Noriai mokėsi įvairių karinių mokslų. Baigęs Aukštųjų karininkų DLK Vytauto kursų bendrąjį skyrių, vadovavo rikiuotės padaliniiui. Vėliau baigė trumpalaikius batalionų ir kuopų vadų, artilerijos kursus, 1931 m. – Aukštesniųjų karininkų kursus, pakeltas majoru ir dirbo įvairiose kariuomenės padaliniuose vadovaujamose pareigose. Dirbdamas Zarasų apskrities karo komendantu 1936 m. gavo pul-

dukra Danutė ir Elenos motina kartu su kitais pasitraukė į Vakarus, jau tikrai žinodamos, kokia gali būti jų ateitis, jei pasiliktų.

Ramų gyvenimą surado Kanadoje, Toronte. Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, šeimai atsirado galimybė nors simboliškai būti visiems kartu. Jie iš Lietuvos Kauno Karo muziejaus sandėlių, kur ilgus dešimtmečius buvo saugoma urna su Igno Pašilio palaikais, atvežė juos į Kanadą, į Torontą. Dabar jie – Ignas Pašilis, jo žmona Elena ir jos mama Kotryna Railienė ilsisi kartu Šv. Jono lietuvių kapinėse.

I. Pašilio dukra Danutė ištėkėjo už latvio Rautinš, užaugino tris vaikus – Raudą (Dick-

Buvęs Pašilių šeimos namas Zarasuose

inson), Leoną ir Gintarą. Leonas – puikus krepšininkas, treneris ir vėliau sporto komentatorius tapo ne tik šeimos, bet ir bendruomenės, Kanados pasididžiavimu. Su juo lietuvių bendruomenę sieja labai šilti ryšiai. Danutė Pašilytė-Rautinš, kurią Giedra Rinkūnaitė -Paulionienė, Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė ir kiti prisimena kaip puikią muzikos mokytoją, senatvės metus leidžia Toronto lietuvių slaugos namuose “Labdara”.

Už nuopelnus ir tarnybą Lietuvai I. Pašilis apdovanotas Vytauto Didžiojo 5 laipsnio ir Šaulių žvaigždės ordinais, Lietuvos nepriklausomybės ir Šaulių žvaigždės medaliais.

Ignas Pašilio gyvenimas ir likimas – tai tik viena Lietuvos istorijos dalelė, kurią prisimeiname artėjant mūsų nepriklausomos valstybės atstatymo 100-mečiui ir kuri padėjo priartinti šią datą.

Kanados įvykių apžvalga

O, Kanada!

ISTORIJA

- Kanada nepriklausoma šalimi tapo 1867 m. liepos 1 d., kai įsigaliojo Šiaurės Amerikos Britų aktas (*The British North America Act*), patvirtintas Britanijos parlamente.
- Newfoundland buvo pirmoji Kanados vietovė, atrasta europiečių, bet provincija ji tapo paskutinioji – 1949 m.
- Klevo lapas Kanadoje gyvenančių žmonių simboliu buvo jau 1700 m.
- Dabartinė Kanados vėliava patvirtinta 1965 m. vasario 15 d.

GYVENTOJAI IR PLOTAS

- Kanadoje gyvena 36,04 mln. žmonių, ir daugiau kaip 9.5 mln. iš jų kalba prancūziškai.
- Remiantis Kanados telefonų knygomis, dažniausia pavardė yra Li.
- Beveik 49% Kanados gyventojų buvo užsirašę Romos katalikais 2001 m. visuotinės apklausos metu. Manoma, kad dabar jų mažiau.
- Kanada yra 37-ta pasaulyje pagal gyventojų skaičių ir devinta pasaulyje rečiausiai apgyventa valstybė. Vidutiniškai vienam km² tenka 4 žmonės.
- Kanada užima 9,984,670 km² (iš jų 9,093,507 km² užima žemė) ir yra antroji pagal dydį šalis pasaulyje. Už ją didesnė tik Rusija. Albertos provincijos plotas yra du kartus didesnis negu Vokietijos ir penkis kartus – negu Anglijos.
- Apie 90% gyventojų Kanadoje įsikūrę ne toliau negu 160 km nuo JAV sienos.
- Kanados krantai siekia 202,080 km – ilgiausi pasaulyje.
- Kanados ir JAV sienos ilgis 8,891 km, įskaičiuojant ir Alaską.

GAMTA

- Didieji ežerai yra didžiausi gėlo vandens šaltiniai pasaulyje. Jie užima 244,106 km².
- Kanadoje yra 7% pasaulio gėlo vandens.
- Didžiausia pasaulyje sala gėlo vandens ežere yra Manitoulin sala Hurono ežere (Ontario) – 2,766 km² ploto.
- Giliausias Šiaurės Amerikos ežeras yra *Great Slave* Šiaurės Vakarų teritorijoje. Gylis siekia 614 m.
- Ežeras ilgiausiu pavadinimu – Pekwachnamaykoskwawaypinwanik – yra Manitoboje. Jo pavadinimas čiabuvių kalba reiškia “kur laukiniai upėtakiai yra sugauti žvejybos kabliukais”.
- Ontario provincija pavadinimą gavo nuo ežero pavadinimo, kuris kilęs iš čiabuvių *Onitario* (“gražus ežeras”) arba *Kanadario* (“žibantis, gražus vanduo”).
- Ilgiausia upė – Mackenzie. Ji teka 4,241 kilometrą iš *Great Slave* ežero (Šiaurės Vakarų teritorija) iki Beaufort jūros (Br. Kolumbija).
- 1975 m. kovo 24 d. bebras tapo Kanados ženklu.
- Ilgiausia pasaulyje bebrų užtvanka yra Albertoje ir siekia 850 metrų.
- Ontario paukštis – ledinis naras (Common Loon)
- Kanadoje miškai užima 42% žemės ir sudaro 10% viso pasaulio miškų.
- Seniausi Kanados medžiai, geltonieji kedrai, kuriems apie 2,000 metų, auga Vankuverio saloje.
- Aukščiausias kalnas Mount Logan yra Yukon teritorijoje ir siekia 5,959 m aukščio.
- Žemiausia temperatūra užregistruota 1947 m. vasario 3 d. Snag gyvenvietėje Yukon teritorijoje -63C.
- Aukščiausia temperatūra, 45C, užregistruota 1937 m. liepos 5 d. Saskatchewan, Yellow Grass ir Midale gyvenvietėse.
- Nuostolingiausia audra Kanadoje su maždaug golfo kamuoliukų dydžio kruša Kalgaryje tęsėsi 10 minučių 2012 m. rugpjūčio 12 d. Patirta žalos už \$552 mln.

MIESTAI IR KANADOS GYVENIMAS

- Ottawa iš pradžių buvo visai ne Ottawa. Ši vietovė buvo pavadinta Bytown – pagerbiant Colonel John By, britų karo inžinierių, kuriam prižiūrint buvo kasamas Rideau kanalas.
- Karališkoji raitoji policija (*Mounted Police*) buvo įsteigta 1873 m. devynių pareigūnų. 1920 m. ji buvo sujungta su *Dominion* policija – taip susikūrė Karališkoji Kanados raitoji policija (*Royal Canadian Mounted Police*), kurioje dabar yra arti 30,000 narių.
- Didžiausia žinoma nelaimė Kanados istorijoje yra Ispanijos gripas (Spanish Flu), 1918-1919 metais pasiglemžęs maždaug 50,000 žmonių gyvybes.

Parengė R. Žemaitytė-De Iuliis

JAPONIJA

"Mažoji Lietuva" Hirošimoje

Hirošimoje yra parduotuvė „Little Lithuania“, o virš jos plevėsuoja Lietuvos vėliava. Japonė Kishiko Okuno prieš keletą metų kartu su vyru atvėrė šios parduotuvės duris. Japonė K.Okuno Lietuvoje lankėsi 2011 ir 2012 metais. Tuomet ją sužavėjo lietuviški lino gaminiai: spalvingi ir praktiški. „Linai yra medžiaga, kuri gerai sugeria drėgmę, greitai džiūsta ir turi vėsimo pojūtį. Visuomet buvau šio audinio gerbėja, tačiau Japonijoje nebuvo didelio pasirinkimo. Čia nebuvo galima rasti lietuviško lino, su kuriuo man teko galimybė susipažinti ir dirbti vėliau“, – pasakojo moteris. Užaugus sūnui, ji nusprendė imtis veiklos. Iš Lietuvos pradėjo gabenti lininių audinių. Vėliau surado partnerių Kaune ir pradėjo

vežtis ne tik audinius, bet ir jų gaminius: rankšluosčius, servetėles ir drabužius. Iš pradžių pardavinėjo prekes internetu, o prieš keletą metų nusprendė atidaryti parduotuvę. Pavadino ją „Little Lithuania“, kad klientai galėtų pasijusti kaip Lietuvoje. Pirkėjai dievina viską, kas parduodama šioje parduotuvėje. Iš lentynų greičiausiai dingsta margaspalviai audiniai, iš kurių pirkėjai patys siuvasi drabužius, arba tiesiog įdomesni lininiai gaminiai. Kaip sako parduotuvės steigėja, daugelis japonų net nenučiuokia, kur yra toji Lietuva, tačiau toks pavadinimas kelia jų susidomėjimą ir kursto smalsumą. Daugelis, apsilankę parduotuvėje, pradeda domėtis Lietuva.

Pagal Lietuvos spaudą parengė RŽD

Parduotuvės "Mažoji Lietuva" įsteigėja Kishiko Okuno su vyru

NAISIAI

Bardų vasaros festivalis Naisiuose

Gegužės 13 d. dainuojamosios poezijos gerbėjus į Naisius (Šiaulių r.) vėl pakvietė Lietuvos bardai – čia prasidėjo antrasis bardų vasaros festivalis. Muzikinių vakarų tradicija Naisiuose užsimezgė 2013 m.: dvejus metus vyko „Penktadienio muzikos vakarai“, trečiaisiais prie jaunųjų atlikėjų prisijungė bardai. Antrasis festivalis *Bardų vasara Naisiuose* žada turiningą programą, įdomius susitikimus su aktoriais, muzikantais, poetais. Vakarą vedėjas Dovydas Petkus pradėti naują sezoną pakvietė renginio sumanytoją ir mecenatą Ramūną Karbauskį. Jis pasidžiaugė tęsiama tradicija, linkėjo jaunių penktadienio vakarų ir gerų įspūdžių. Gegužės 13-ąją į pirmąjį šiųmetį susitikimą su Naisių krašto žiūrovais atvyko kabaretas „Atsakyk už save“. Trys vyrai – aktoriai Dalius Skamarakas, Algirdas Urbonas ir kompozitorius Sigitas Mickis – pasidalino savo pamąstymais apie supančią aplinką, meilę, jos formas, leido pajusti muzikos ir teatro sąlytį. Antrajame vakare muziką ir poeziją į vienumą suliejo broliai Andrius ir Martynas Bialobžeskaiai, trimitininkas Dominykas Vyšniauskas ir gitaristas Jonas Krivickas. Vakarą dalyviams buvo pristatytos sau, draugams ar specialiai scenai sukurtos dainos, opusai, kūriniai iš C. Grauzinio, G. Makarevičiaus spektaklių, skambėjo aktorius Andriaus Bialobžesko skaitoma poezija. Koncertas įgavo filosofinį atspalvį: reikėjo klausyti ir girdėti kiekvieną muzikos garsą, kiekvieną tariamą žodį – visi jie buvo prasmingi, jaudinantys, gilūs. Festivalis „Bardų vasara Naisiuose“ tęsis iki rugsėjo 2 d.

Alina Šalavėjienė

PORTLANDAS, OR

Portlando (JAV) lietuvių bendruomenės atstovai mini Gedulo ir vilties dieną

Gedulo ir Vilties dienos susibūrimas Portlande

Portlando lietuvių bendruomenė pažymėjo Gedulo ir Vilties dieną Grotto Sopulingosios Motinos šventovėje, kuri įkurta dar 1924 m. Nepabūgę lietaus, lietuviai susirinko prie vieno žymiausių išeivijos architektų – Kalifornijoje gyvenusio Jono Muloko – sukurtą koplytstulpio, kuris ne

tik tapo pirmuoju tokio pobūdžio tautiniu-religiniu statiniu visame parke praeitame šimtetyje, bet ir dabar simbolizuoja Oregono valstijos lietuvišką istoriją, mena tragišką lietuvių tremtį į Sibiro platybes. Rožių miesto apylinkių lietuviai dalinosi savo prisiminimais apie šeimos narių

bei giminių trėmimus, klausėsi buvusio apylinkės pirmininko Viliaus Žalpio pasakojimų apie lietuviško koplytstulpio istoriją, dainavo tremtinių dainas. Susirinkusius pasveikino ir Grotto šventovės vadovas Thomas J. Fullmer. T.J. Fullmer pažymėjo, jog būtent lietuviai 1962-iais metais davė pradžią dabartinei koplytstulpių „alėjai“, kuri pastaruoju metu pradėjo augti tiek lankytojų skaičiumi, tiek ir naujai iškilusiais statiniais, susijusiais su kitų tautų religine istorija. Grotto parko vadovas susirinkusiems pranešė džiugią naujieną, kad jo ir Portlande neseniai apsigyvenusio lietuvio Lauryno R. Misevičiaus iniciatyva atgaivinta lietuviškų Grotto parko suvenyrų gamyba – šventovės suvenyrų parduotuvėlėje jau šiandien siūlomos atvirutės su lietuvišku koplytstulpiu, netrukus ten galima bus įsigyti ir magnetų bei žvakučių su koplytstulpio atvaizdu.

I. Misevičienė

KREDITO KOOPERATYVAS LTD

www.talka.ca 830 Main St. E, Hamilton, ON L8M 1L6
Tel. 905 544-7125 Fax 905 544-7126

SĄSKAITOS	PASKOLOS
Taupomoji sąskaita 0.25%	Asmeninės nuo 3.15%
Čekių sąskaita iki 0.25%	Nekiln. turto 1 metų 3.15%

INDĖLIAI	TFSA, RRSP ir RRIF
90 dienų indėliai 0.50%	Kintančios 0.50%
180 dienų indėliai 0.50%	1 metams 1.90%
1 m. term. indėliai 1.90%	2 metams 2.05%
2 m. term. indėliai 2.05%	3 metams 2.55%
3 m. term. indėliai 2.55%	4 metams 2.70%
4 m. term. indėliai 2.70%	5 metams 2.80%
5 m. term. indėliai 2.80%	

Sekite kasdieninę informaciją apie nušimčius TALKOJE

MASTERCARD KREDITO KORTELĖ
INTERAC KORTELĖ

AKTYVAI VIRŠ 110 MILIJONŲ DOLERIŲ

2015 metais nariams IŠMOKĖJOME

Papildomų palūkanų santaupoms **18%** Iškaitant **TFSA, RRSP ir RRIF**

Nuolaidų skolininkams **9%**

- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai
- Narių santaupos apdraustos 6 mil. dol. kapitalu ir Kanados valdžios iki \$100,000.0 sumos draudimu

DARBO VALANDOS

Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Trečiadieniais - 9 v.r. - 1 v.p.p.,
Penktadieniais - 9 v.r. - 7 v.v.
Šeštadieniais - 9 v.r. - 12 v.p.p.

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

LONDON, ON

- Birželio 25, šeštadienį, labai gražiai praėjo KLB Londono apylinkės valdybos sukiesta ir jaunimo surengta Joninių šventė Petro-Laisvio Sergaučio sodyboje, Visi turėjo progos pabendrauti ir pasidžiaugti.
- Šiais metais rengiama lietuvių šventkelionė į Midlando šventovę rugpjūčio 28, sekmadienį. Ten galėsime iškilmingai įžengti pro šventąsias Gailestingumo metų duris ir pasimelsti Lietuvos kankiniams, kurių garbei šalia šventovės stovi mūsų lietuviškasis kryžius. Autobusas su visais patogumais jau užsakytas kaip ir pernai. Prašome visus norinčius autobusu keliauti registruotis pas Laisvį-Petrą Sergautį tel. (519) 660-6333. Autobusas išvyks nuo Mary Immaculate šventovės mažosios aikštės 9 val. ryto, sustos paimti Hamiltone maldininkus 10.45 v.r. ir Toronto maldininkus – 11.45 v.r. Tuo pačiu keliu grįš atgal.
- Sekmadienį ir švenčių Mišios aukojamos 3 v.p.p. Mary Immaculate šventovėje, 1980 Trafalgar St., London, ON.
- Liepos 3, sekmadienį, Mišios prašant palaimos bei sveikatos Vitai Ratkuvienei ir Stanislovui Šibirkščiui.

Joninių šventė Petro-Laisvio Sergaučio sodyboje

"Aitvaras" šoks Baltimorėje

"Aitvaro" šokių grupės vaikai ir vadovai (iš k.) Andrius Vaičiūnas, Emilija Gutauskaitė, Alma Žilinskaitė

Alma Žilinskaitė ir Andrius Vaičiūnas jau ne vieneri metai yra tautinių šokių vadovai. A. Žilinskaitė Lietuvoje šoko ansamblyje „Vingis“, o atvykusi į Kanadą, šoko pati ir savo patirtimi dalijosi tautinių šokių grupėje „Atžalynas“. A. Vaičiūnas vaikystėje šoko „Atžalyne“, o vėliau mušė būgną, grojo su kitais, ir atžalyniečiai šoko, skambant gyvai muzikai, kai jie pirmą kartą buvo nuvykę koncertuoti į Lietuvą. Praeitą rudenį jie subūrė vaikus į naują grupę, ją pavadinę vaikystę menančiu žodžiu „Aitvaras“, ir dabar A. Vaičiūnas rūpinasi muzika repetitijų bei koncertų metu. Kas šeštadienį susirenka apie 15 vaikų, kurie kantriai klauso vadovų nurodymų, mokosi, nes jie dalyvaus XV Šiaurės Amerikos lietuvių tautinių šokių šventėje Baltimorėje. Vaikus mokyti padeda ir „Atžalyne“ užaugusi Emilija Gutauskaitė.

Almos Žilinskaitės paklausu keletą klausimų.

Kada vyksta jūsų grupės repeticijos?

– Vaikai šokti mokosi šeštadieniais, kai atvažiuoja po pamokų Maironio lietuvių mokykloje. Kas antrą šeštadienį būna skautų sueigos, tai tomis dienomis vaikai šokti atvažiuoja po šių sueigų. Daugiausia – iš Toronto ir apylinkių: Oakvilės, Hamiltono, tačiau turime šokėjų ir iš Bradford, o Tiliją ir Kiprą Leskauskus tėveliai atveža net iš Bracebridge: dvi valandos į Torontą, dvi valandos namo. Vaikai atsikėlę nuo ankstyvo ryto, atbuvę mokykloje ar dar ir skautų sueigoje, klauso, ką sakome ir mes su Andriumi. Po repeticijos tėveliai pasikeisdami vaikus pavaišina pica. Mūsų nėra tiek daug, tai mes kaip šeima.

Mus remia Prisikėlimo parapija – leidžia mums repetuoti pas juos, Prisikėlimo kredito kooperatyvas, Kanados lietuvių fondas, tikimės, parems ir "Paramos" kredito kooperatyvas.

Ar jau teko kur nors koncertuoti?

– Birželio 12 d. buvo mūsų pirmas koncertas Prisikėlimo parapijoje po Mišių. Vaikams buvo labai gera proga pabandyti šokti ant scenos. Kitaip tariant, buvo tarsi šokių šventės repeticija su žiūrovais, kuriems mūsų vaikų šokiai patiko. Daug kas teiravosi, kodėl nebuvo niekur skelbta. Na, nesiskelbėm, ir tiek. Vienas vyresnio amžiaus vyriškis priėjęs sakė: "Jums reikėjo prie įėjimo kepurę padėti, kur visi būtų paaukoję pinigėlių"...

Kaip sekasi ruoštis šokių šventei? Ar jau viską mokate?

– Šokti vaikams patinka, ir jie noriai šoka. Truputį bijojau, ar jie sugebės vieni, be mano priminimų, parodymų. Buvo gražu žiūrėti, kai prieš koncertą patys tarėsi, patys klausė, ko nesuprato ar nežinojo, o mano didžiosios padėjėjos Greta, Milda, Tilija, Gabrielė, pasivedusios į šoną mažesnius, dar mokė ir repetavo. Praeitą rugpjūtį aš su vaikais, Andrius ir Emilija važiuavome į "Dainavos" stovyklą Detroito, kur praleidome kelias dienas, mokydamiesi Baltimorės šokių šventės repertuarą. Mamos ir močiutės rūpinasi tautiniais drabuželiais. Mano

mama jau pasiuvo antrus rūbus Gretai. Vienus Bostono šventei, kitus šiai. Ji taip pat numezgė visoms mergaitėms vienodus vainikėlius.

Šventėje šoksime tris šokius: *Kalvelis, Pasėjau kanapę ir Vėjo malūnėlis*.

Pastebėjau, kad vaikams labiausiai patinka *Vėjo malūnėlis*. Manau, jis labiausiai atspindi jų nerūpestingą, linksmą vaikystę. Tai lyg pasakojimas, kaip vaikai, gavę dovanų vėjo malūnėlių, moka jais džiaugtis, žaisti, dalintis, o kartais ir pasipešti.

Kas šokis yra jums, Alma? Ar ką nors jau planuojate po šokių šventės?

– Aš galvoju, kad šokis yra kaip dar viena kalba, kuria gali kalbėti su kitu žmogumi. Kai nėra žodžių, kuriais gali išreikšti savo jausmus, kai nori užsimiršti ir pabėgti nuo kasdienybės – man šokis padeda. Vaikystėje labai norėjau būti balerina. Na, neišėjo taip, bet dabar džiaugiuosi, kad galiu pamokyti kitus pašokti lietuvišką polką.

Didelių planų kol kas neturim. Žiūrėsim, kaip pasiseks šokių šventėje. Paskui viskas priklausys nuo tėvelių ir vaikų. Visi esame taip užsiėmę, kad visur suspėti tikrai yra sunku.

Aš labai norėčiau išsaugoti tradicijas ir toliau repetuoti, išmokinti daugiau lietuviškų šokių, tačiau nežinau, ar susirinks vaikai. Ar sugrįš? Ar tėveliai ras laiko ir kantrybės vežioti į repeticijas? Susidaro lyg uždaras ratas: kad galėtume daugiau koncertuoti, reikalingas didesnis repertuaras. Tam reikalinga daugiau repetitijų, bet į repeticijas nesinori eiti, jei nėra pasirodymų ar koncertų. Vadinasi, turime koncertuoti, jei norime, kad vaikams būtų linksma dalyvauti repeticijose, bet yra sunku lietuviškam šokiui konkuruoti su visais kitais užklasiniais užsiėmimais vaikams čia, išeivijoje, kur pasirinkimų tiek daug, o visur suspėti nėra įmanoma, nors ir labai norėtum.

Kuo geriausios sėkmės šokių šventėje Baltimorėje. Tikiuosi, kad rudenį ne tik sugrįš tie patys vaikai, bet dar atsives ir draugų, naujų šokėjų.

Kalbėjosi R. Žemaitytė-De Iuliis

Prisikėlimo

Kredito Kooperatyvas

Mūsų tikslas ne pelnas,
bet sąžiningas patarnavimas

Tel. 416-532-3400
www.rpcul.com

GIC INDĖLIAI

(Pelno padalinimas netaikomas)

1 metų "cashable"	1.30%
1 metų	1.60%
2 metų	1.75%
3 metų	1.80%
4 metų	2.00%
5 metų	2.15%

RRSP, RRIF pensijų fondai

TFSA neapmokestinama
taupomoji sąskaita

TFSA atviras, kintantis	0.85%
RRSP ir RRIF atviras, kintantis	0.85%
1 metų	1.60%
2 metų	1.75%
3 metų	1.80%
4 metų	2.00%
5 metų	2.15%

SUTEIKIAME

- **CMHC APDRAUSTAS** nekilnojamojo turto paskolas
- **KOMERCINES** nekilnojamojo turto paskolas

MŪSŲ ADRESAS

3 Resurrection Road
Toronto, Ontario M9A 5G1
Nemok. tel. 1-877-525-RCUL (7285)
Tel. 416-532-3400, fax 416-532-4816

ANAPILYJE

Tel. 905-566-0006, fax 905-566-1554
2185 Stavebank Rd.
Mississauga, ON L5C 1T3

SĄSKAITOS

Taupomoji sąskaita	0.35%
Čekių sąskaita iki	0.25%
Amerikos dol. sąsk.	0.25%
Amerikos dol. GIC	0.50%
1 metų term. ind.	0.50%

SUTEIKIAME

Studentų paskolas nuo	3.85%
Asmenines paskolas nuo	5.35%
Sutarties paskolas nuo	6.85%

NEKILNOJAMO TURTO

PASKOLAS

Su nekintančiu nuošimčiu

1 metų	2.90%
2 metų	3.00%
3 metų	3.00%
4 metų	3.25%
5 metų	3.20%

Uždaras su kintančiu
nuošimčiu

2.75%

Atviras su kintančiu nuošimčiu
1, 2, 3 metų

3.50%

Ribotą kreditą su nekilnojamo
turto užstatu

3.35%

Darbo laikas:

Pirm., antr., treč.	9:00 - 3:30
Ketvirt., penkt.	9:00 - 8:00
Šeštadieniais	9:00 - 1:00
Sekmadieniais	8:30 - 12:45

Darbo laikas:

Ketvirtadieniais	12:00 - 7:00
Sekmadieniais	9:00 - 12:30

VASAROS DARBO LAIKAS

PAGRINDINIS

skyrius
ŠEŠTADIENIAIS UŽDARYTAS
nuo BIRŽELIO 18 d.
Prie nuolatinių darbo valandų sugrįžtame
RUGSĖJO 6 d.

MISSISSAUGOS

skyrius
UŽDARYTAS
BIRŽELIO 16 - RUGSĖJO 1 d.d.
skyrius vėl pradės darbą nuo
RUGSĖJO 8 d.

Waterside
DENTAL

9th Line
DENTAL

Dr. Gintarė Sungailienė

(905) 271 7171

1252 Hurontario St.
Mississauga, L5G 3H3
www.watersidedental.ca

(905) 785 3900

3945 Doug Leavens Blvd.
Mississauga, L5N 0A5
www.9thlinedental.ca

**Padėsiu parduoti
ar nupirkti
namą ar butą**

Mielai ir sąžiningai patarnausiu

JURGIS KULIEŠIUS M.Eng.,

Jerzy Kulesza
Sales Representative
Sutton West Realty Inc.,
416.236.6000

kuleza@sympatico.ca
kulezahomes.com

Tel. tiesiogiai:
416.568.1604

Lietuvos kultūros žinios

VIDURVASARIO ŠVENTĖ

Birželio 16 d. įvyko jau tradicine tapusi Šiaurės ir Baltijos šalių Vidurvasario šventė. Joje dalyvavo ir Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė. Šventę Kairėnų botanikos parke organizavo Šiaurės ir Baltijos valstybių ambasadoriai. Šventėje, kasmet sutraukiančioje beveik tūkstantį žmonių, pristatomos Lietuvos, Latvijos, Estijos, Danijos, Švedijos, Norvegijos ir Suomijos Joninių tradicijos, maistas, muzika ir šokiai.

Vidurvasaris – trumpiausios nakties ir ilgiausios dienos metas – švenčiamas visose Šiaurės ir Baltijos šalyse. Tai, kad visą Baltijos jūrą trumpiausią metų naktį apjuos laužai, pasak prezidentės, simbolizuoja valstybių draugystę, bendrumą ir dar labiau stiprina tarpusavio ryšius.

Vidurvasario šventė, kurią švenčia visos Baltijos jūros regiono šalys, Lietuvoje surengta ketvirtą kartą.

PAMINKLAS VAIŽGANTUI

Paminklas rašytojui, kunigui, pedagogui J. Tumui-Vaižgantai

Minint Birštono 170-ąsias įkūrimo metines, greta Sakralinio muziejaus ir Šv. Antano Paduviečio šventovės birželio 10-12 d.d. vykusioje jubiliejinėje Birštono kurorto šventėje atidengtas paminklas rašytojui, kunigui bei pedagogui Juozui Tumui-Vaižgantai. Būtent šio autoriaus eilėraščių pavadinimas „Birštonuokimės!“ teko ir tą savaitgalį kurorte rengtai šventei.

Lietuvių literatūros klasika, mineralinių vandenų „Vytaut-

tas“ ir „Birutė“ „krikštatėvį“ Juozą Tumą-Vaižgantą, pasak Birštono savivaldybės atstovų, galima pavadinti Birštono kurorto metraštiniu. 2015 m. lapkričio 3 d. įvyko Juozo Tumo-Vaižganto skulptūros atrankos konkursas, kurį laimėjo skulptorius Gediminas Piekuras. Konkursą organizavo ir sprendimą priėmė Birštono savivaldybės viešųjų erdvių, skulptūrų, kitos mažosios architektūros ir simbolikos atrankos komisija.

EUROPOS KULTŪROS SOSTINĖS ATRANKA

Birželio 20-21 d. Kultūros ministerijoje vyko išankstinė *Europos kultūros sostinės 2022* atranka, kurioje svarstytos šešių Lietuvos savivaldybių – Anykščių, Jonavos, Kauno, Klaipėdos, Plungės ir Rokiškio – pateiktos paraiškos.

Visų šešių miestų kandidatų paraiškas vertino ES institucijų – Europos parlamento, Tarybos, Europos komisijos ir Regionų komiteto – paskirta

10 narių grupė.

Po savivaldybių prisistatymo atrankos komisija, aptarusi kiekvieno miesto privalumus, susitarė dėl galutinio miestų kandidatų sąrašo, į kurį pateko Kaunas ir Klaipėda. Jie pakviesiti užbaigti savo paraiškas iki 2017 m. pavasario. Po galutinės atrankos, kuri vyks 2017 m. pavasarį, bus paskelbta, kuriam miestui bus suteiktas Europos kultūros sostinės 2022 vardas.

MEILĖS LAIKRODIS LONDONE

Birželio 18 dieną Londone esančiame Dovehouse Green skvere tikėjo *Meilės laikrodis* (LoveClock) – šokio, judesio ir garso gatvės pasirodymas, kuriame dalyvavo ir trys lietuvių kūrėjos: Rūta Vitkauskaitė, Beatričė Bukantytė bei Kat Bumbul.

„LoveClock“ pristatomas kaip vienas iš didžiausių Jungtinės Karalystės šokio festivalio „Big Dance“ pasirodymų ir yra vienas iš dešimtų metų vykstančio

„In TRANSIT“, menų festivalio netikėtose vietose, pasirodymų. Antrą kartą „In TRANSIT“ festivalyje dalyvaujančio Čelsio menų kolektyvo (CAC) įkūrėjai – šokio žurnalistas, kuratorius Donaldas Huteris bei dailininkė Lilia Pegado šeštadienio pasirodymui subūrė 13 šokio, garso bei judesio menininkų. Keturias valandas trunkantis improvizacinis pasirodymas tyrinėjo laiko, meilės, traukos bei priešpriešų temas.

Pagal Lietuvos spaudą parengė **R. Žemaitytė-De Iuliis**

Ir atsivėrė Lietuvos Šiaurė

Paklaustas apie Pasvalio kraštą, kuriame gyvena šiek tiek virš 26,000 žmonių, retas ką nors pasakytų. Gal žinotų, kad pasvaliečiai moka daryti apyniais kvepiantį miežinį alų, kad duona skani, kad vanduo "kietas". Kad Pasvalyje Kalavijuočių ordino magistras ir Žygimantas Augustas pasirašė sutartį, kuri turėjo padėti gintis nuo Ivano Rūsčiojo; kad Pasvalį niokojo Napoleono armija; kad B. Brazdžionis, žymieji Vileišiai iš ten...

Tačiau retas žino, kad pasvaliečiai leidžia tokį savo krašto istorijos ir kultūros žurnalą, kokio gali pavydėti ir dideli miestai ar rajonai. Labai išsamūs, įdomūs, pavydėtini taisyklinga kalba straipsniai – studijos, parašyti mokslo daktarų, profesorių, specialistų, savo srities žinovų – visų, kurių šaknys ir širdys Pasvalio krašte – mylint, gerbiant ir rūpinantis.

Pirštuose švelnaus popieriaus lapais slysta 2015 2/39 *Šiaurietiški atsivėrimai*, ir nežinai, kas juose atsivers, kaip nežinai, ką pamatysi šiame krašte žinomuose žemės atsivėrimuose, vadinamuose įgriuvomis, kai, iš apačios vandeniu paplovus tirpius klinčių ar druskos klotus, tarsi atsiveria kitas, nematomas pasaulis po žemės paviršiumi. Vienas toks atsivėrimas Pasvalyje suformavo giliausią Lietuvos urvą ir iš jo ištekančią Žalsvąjį šaltinį su po žeme esančiais dviem išsišakojimais.

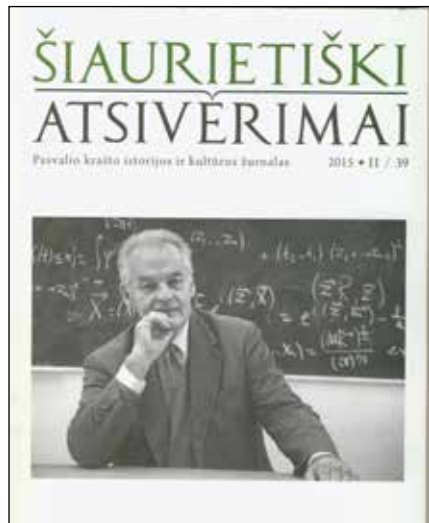
Kaip Žalsvoji versmė, šis žurnalas taip pat išsišakoja: viena šaka į praeitį, surasdama senųjų Pasvalio krašto dokumentų, atsimindama jau išėjusius kraštiečius, pasidairydama po krašto kultūros paveldą, kita – į dabartį iki literatūrinių atsivėrimų, svetur gyvenančių pasvaliečių, sukačių progomis nepamiršdama krašto šviesulių bei jų darbų.

"Šiaurietiškiems atsivėrimams" gyvuoti padeda Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas, Pasvalio rajono savivaldybė, biblioteka ir muziejus.

Pirmuosiuose puslapiuose gražiai atsimenami šio krašto žymūs žmonės ir jų jubiliejai; šiame – Mokslų akademijos matematikas akademikas Bronius Grigelionis, ir nuotraukos byloja jo ryšį su savo gimtine: čia jis poezijos šventėje su B. Brazdžioniu, čia – sveikina rašytoją J. Mikelinską; o čia – jis pats Petro Vileišio fondo laureatas.

R. Grubinskienės straipsnyje apie rašytoją P. Palilionį – ne tik jo nuotraukos su aktoriumi P. Venclovu ar rašytoju M. Karčiausku, ne tik jo darbų apžvalga, eilėraščiai, bet ir ištrauka iš naujausios knygos *Metai Tamsčiuko atokaitoj*, skirtos Gabrielės Petkevičaitės-Bitės 155-osioms gimimo metinėms. Apie ilgai nežinotus laiškus. Jie „dar vienos, šiais laikais nepopuliarios meilės ir gerumo liudininkai. [...] Kalbu apie tamprų kasdieninį ryšį. Toks ryšys siejo Gabrielę Petkevičaitę-Bitę ir jos augintinį Antaną Kasperavičių. Žmogų, kurį bajoraitė laikė savo sūnumi...“ – skaitau ištraukoje iš dramos apie atsakomybę, rūpestį, atsidavimą ir žmogiškumą.

Zigmas Pakštaitis prabyla *Sibiro dienoraščiu*: "Negaliu netikėti Rusija. Ji neturi vilties, tačiau turi viską, kad klestėtų. Žolėmis apėjusiame sąvartyne tarp surūdijusių gelžgalių aukso monetos. [...] Principas „laikas – pinigai“ čia neveikia. [...] tai yra kitokio gyvenimo ženklai. Gyvenimo, kuriame nereikia prieš kažką pasitempti, kuriame mažiausiai dėmesio skiriama išoriškumui, fasado dailinimui. Galbūt todėl žmonės jau nuo mažumės užsiaugina storėlesnę odą, kuri saugo ne tik nuo infekcijų, bet ir nuo globalizacijos triukšmo“. Z. Pakštaičio dienoraštis pasigauna ir nepaleidžia, ir nebežina, ar tu jį skaitai, ar jis – tave, tikrindamas, ar suprantai, ar jauti, ar gali suvokti kitaip, pajusdamas darną „tose aukštose žolėse, kuriose išsyk tarpsta katės, šunys, karvės, vaikai, visokiausi daiktai ir daikteliai, ir nenuitinka nieko blogo“. Arba šyptelėdamas, kai kavinėje tau paduoda... tris valgiaraščius. „Viename meniu – maistas, kitame – gėrimai, trečiame – indų kainos. Kad žinotum, kiek kainuos bokalas, kurį paleisi kam nors po kojų“. Ir tos nuotraukos... Apirusių kapinių tvorelių,

Žurnalo viršelyje – VVU matematikos ir informatikos fakulteto prof. B. Grigelionis, buvęs Vilniaus pasvaliečių bendrijos pirmininkas 2002 m.

pasvirusių kryžių su mažiukais mūsiškais metalo kryželiais ant jų... Mūsų žmonėms... Krasnojarsko krašte...

Gi apie rusus, į Pasvalio kraštą pirmą kartą atvežtus po 1831 m. sukilimo, o antrą – po 1863-ųjų, įkūrusius Gegobrasos kaimą, pasakoja A. Kazlauskas straipsnis apie mokytojos Elenos Rutkauskaitės knygą *Gyvenimus jungianti upė*. Ta upė – Lėvu, suglaudęs krantais lietuvių kaimą Toliūnus, kuriuose buvo filmuotas filmas *Niekas nenorėjo mirti*, ir rusų kaimą Gegobrasą. Kai Gegas pasidarė brastą per Lėvenį, atsirado geografinis naujadaras, tapęs kaimo pavadinimu. Paskiau abu kaimai nusitęsė tiltą per upę, pasistatė mokyklą vaikams, kartu šventė visas krikščioniškas šventes, o kapinaitės priglaudė ir stačiatikius, ir katalikus. Tik stačiatikiai dar turėjo ir savo cerkvę, kurių popą lietuviai atsimeina labai gražiai, taip pat atsimindami ir darbščias kažkada iš savo tėvynės ištremtų rusų šeimas.

Poeto Vlodo Baziūno straipsnis *Šviesi baravedė iš didelės lino talkos* apie 110-ąją O. Vaškaitės-Blumzienės, išleidusios tautosakinės kūrybos knygą *Lineliūs roviau, dainavau*, jubiliejų. Laiškus, ruošdamasi susitikimams, ji rašydavo tarmiškai: „būtų gerė kad man parašytumėt ko jūs norėsit kad jum papasakočė“. Poetas, lankydamas dainininę, taip susidraugavo, kad pasirodė straipsniai, kuriuose ji buvo vadinama poeto V. Baziūno močiute. Bent jau sielos jų – tikrai giminingos.

„Mums nėra negražių dainų“, – sako Pasvalio liaudiškos muzikos grupės „Rags“ vadovė Daiva Adamkavičienė pokalbyje su Stasiu Katausku. 2004 m., Lietuvai įstojus į Europos sąjungą, „Rags“ vyko į Briuselį atstovauti Lietuvai. „Eini gatvę, o iš paskos seka minia žmonių, kuri laukia, kada jiems koncertuosime. Buvo populiarūs. Gal dėl nuometų ypač patikome musulmonėms“, – pasakoja vadovė. Ir susirūpindama pasakoja tai, dėl ko skauda visoje Lietuvoje: „Kad folkloras netaptų muziejinis, reikia stengtis jį perduoti jaunajai kartai“.

Doc. B. Stundžienė savo straipsnyje aptaria folklorinę atmintį, papročių ir tikėjimų atspindžius P. Vileišio, E. Karoblienės ir A. Žagrakalytės kūryboje ir tarsi nuramina: "XXI š. pradžioje dar galima per literatūrinį lauką išeiti ir į folklorinės atminties palaukes".

Žurnale yra ir senąja lenkų kalba surašytas 1650 m. dokumentas apie tai, kad "Pušaloto miestietis Jonas Jasiulionis rugsėjo 18 dieną išleido ganytis savo nuosavą kumelę ir jauną pelėką kumeliuką", o vakare jų neberado. Ar atsirado arkliai, nežinia, rašo vertėjas A. Krinčius. Šiandien gal tik jų proarkliai ganosi Pušaloto pievose.

G. Balčiūnaičio *Pasvalio užkarda* apie Lietuvus-Latvijos sieną ties Pasvalio kraštu labai įdomi pateiktais daugybe faktų. 2001 m. ties Saločiais pasieniečiai viename automobilyje rado 16 kg. paladžio, sidabro ir platinos, o 1993 m. nusikaltėliai tada dar Lietuvoje nežinoma BMW mašina įvežė 11 maišų rublių 100 banknotų kupiūromis.

Nukelta į 9-ą psl.

Ir atsivėrė Lietuvos Šiaurė

Atkelta iš 8-o psl.

1998 m. į Lenkijos pasą įsiklijavęs savo nuotrauką, ant kaklo pasikabinęs medalikėlį su šv. Marijos atvaizdu, nemokėdamas nei lenkiškai, nei angliškai, per Lietuvą Švediją mėgino pasiekti irakietis. Jam teko apsigyventi Pabradėje. Lietuva - tik tarpinė šalis į daugelio azijiečių ar afrikiečių svajonę...

Žurnalas pasiekia ir dabar Kanadoje, Waterloo universitete, dirbantį pasvalietį matematikos mokslų daktarą Joną Jankauską, pirmąją podoktorantūros stažuotę atlikusį Vankuveryje pas prof. P. Borwein, kilusį iš Lietuvos. Neteko jam susitikti su Kanados lietuviais, tik su vienuole tame pačiame universitete dirbančia Irena Baltaduonis, kurios tėvai, beje, kilę iš Lietuvos žemių.

Atsimena ir jau a.a. Vytautą Kasniūną – iš Pensilvanijos, dirbusį laikraščiuose *Draugas*, *Dirva*, žurnale *Laiškai lietuviams*, radijuje „Margutis“, buvusį aktyvų JAV bendruomenės narį.

Pakalbina ir Ustukių kaime gimusią pianistę Mortą Grigaliūnaitę, gyvenančią Ispanijoje, gyvenusią ir Vokietijoje, ir Didžiojoje Britanijoje. „Į visas šalis mane nuvedė muzika.[...] O Pasvalio krašte yra mano vienintelis nuolatinis adresas“, – prisipažįsta Karalienės Sofijos aukštosios mokyklos Madride studentė.

JAV Ohio universiteto profesoriaus emerito Algio Mickūno atsiminimuose *Rojus* nuoširdus vaizdingas pasakojimas, nekeičiant tuomet vartoto žodyno, apie emigrantų vargus. S. Kanišauskas rašo apie Pirmojo pasaulinio karo atšvaitus Šiaurės Lietuvoje, A. Grinevičiūtė – apie sodybą, kuri tampa tapatybės dalimi, dr. N. Brazauskas aptaria M. Katiliškio romaną *Užuovėja*, D. Ratinskienė pasakoja Grūžių krašto istoriją. Ir taip nesinori, kad jos išvardintų kaimų pavadinimai liktų tik knygoje, bet poetės Elvyros Pažemeckaitės, augusios Medinių kaime, kuris užaugino Petrą, Joną ir Antaną Vileišius, eilėraštyje užuominos sparčiai artėja prie esamojo laiko: (...) o dabartis vagim išlauš duris, / kurios tiek šventintų vainikų kėlė... / Jinai čia karaliaus

Liaudies dainininkė ir pasakorė Ona Vaškaitė-Bluzmienė, apie kurią straipsnyje rašo poetas V. Braziūnas

ir čia puotaus/ant mūsų praeities, ant paklydimų ženklo, / prisirpę juodos vyšnios neištvers / ir žemėn kris nebesulaukę, kas jas renka... /

Turbūt todėl visas leidinys – apie savo krašto istoriją, kultūrą ir žmones, kurie, čia užaugę, dažniausiai gavę viduriniojo mokslo diplomus, pasklidę po Lietuvą ar pasaulį, ten įgiję patirties, praplėtę akiratį, net išgarsėję, vis tiek atsigręžia į savo gimtinę, nes ir gimtinėje gyvenantieji tarsi seka jų žingsnius, žino apie juos ir jais didžiuojasi. Ir susitinka jie – iš praeities ir dabarties, iš arti ir iš toli – *Šiaurietiškuose atsivėrimuose*, kuriems gyvybę įkvepia redaktorė A. Grinevičiūtė, fotografas V. Dulkė, kalbos redaktorė A. Dunauskaitė, aštuoni redakcijos nariai.

"Šiaurietiškais atsivėrimais" džiaugėsi taip pat šiaurietė Rima Žemaitytė. Atsivėrimus galima rasti <http://siaurietiskiatsiverimai.psvb.lt>

Kanadiečio modeliotojo sėkmė

Vėjui Krushewski specialų apdovanojimą įteikia Delphine Arnault, Louis Vuitton mados namų vykd. viceprezidentė

Neseniai paskelbti III jaunųjų modeliotojų tarptautinio konkurso rezultatai, kuriuos kasmet rengia LVMH. Tai Paryžiuje esanti ir jungianti 70 įžymiausių pasaulyje madų Namų (tarp jų ir Louis Vuitton, Celine, Givenchy) verslovė, skirianti daug dėmesio ir lėšų naujų talentų paieškoms ir ugdymui. Šiameiniame konkurse

vertinimo komisija, tarp kurios narių pasaulyje žinomi mados kūrėjai Marc Jacobs, Karl Lagerfeld, Nicolas Ghesquire itin palankiai įvertino ir specialią premiją skyrė jauniausiajam iš 50 konkurso dalyvių Vėjui Krushewski. Devyniolikmečio Vėjo vertinimui pristatyti darbai sulaukė ne tik 150,000 eurų premijos, jaunas kūrėjas pakviestas metus laiko tobulintis su įžymiausiais mados specialistais. Vėjo siuviniai patraukia žvilgsnį ir pelno madai neabejingų amžininkų palankumą savo naujoviškumu, įdomiu kirpimu ir apdaila, jie šiek pralenkia dabartinę madą.

Kanada džiaugiasi 19-mečio Vėjo Krushewski tarptautiniu pasiekimu. Gimęs ir augęs Montrealyje, jaunas modeliotojas neseniai persikėlė į Torontą. Čia specialiai įrengtoje savo siuvimo ateljė kuria originalius drabužių modelius. Abu Vėjo tėvai taip pat gimę Kanadoje. Iš motinos pusės jo seneliai – Toronto lietuvių bendruomenei gerai pažįstami Stasys ir Bronė Prakapai, iš tėvo pusės – senelis lenkų kilmės, senelė vietinė (anglo) kanadietė. Inf.

Po LVMH apdovanojimų Vėjas su kitais laureatais ir vertinimo komisijos nariais

Save for your child's future with a Parama RESP

1.20%

Kasdieninių palūkanų taupomoji sąskaita

TAUPOMOJI SĄSKAITA

RRSP ir RRIF PENSIJŲ FONDAI
RESP (Mokslų taupomoji sąskaita)
TFSA (Neapmokestinama taupomoji sąskaita)

Kasdieninių kintamųjų palūkanų

1.30%

1 metų

1.60%

2 metų

1.75%

3 metų

1.90%

4 metų

2.05%

5 metų

2.20%

INVESTICINĖ SĄSKAITA

GIC INDĖLIAI (Pelno padalinimas netaikomas)

1 metų

1.60%

2 metų

1.75%

3 metų

1.90%

4 metų

2.05%

5 metų

2.20%

1 metų iškeičiamas

1.30%

1 metų JAV dolerių

0.40%

PASKOLŲ NUOŠIMČIAI

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS

Atviras, kintamųjų palūkanų

3.15%

5 metų uždarytas, kintamųjų palūkanų

2.65%

1 metų pastovių palūkanų, atviras

2.95%

1 metų

2.80%

2 metų

2.85%

3 metų

2.95%

4 metų

3.05%

5 metų

3.15%

Komercinės kredito paskolos suteikiamos pagal pareikalavimą

RIBOTAS KREDITAS SU NEKILNOJAMO TURTO UŽSTATU 3.35% ir aukščiau

ASMENINĖS PASKOLOS 5.35% ir aukščiau

ASMENINIS RIBOTAS KREDITAS 6.85% ir aukščiau

PARAMA

www.parama.ca

Visi pateikti nuošimčiai gali būti keičiami be įspėjimo

PACE LAW FIRM
THE LEGAL EXPERTS

ADVOKATAS

Algis S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

• leškiniai dėl žalos, atsirandančios ryšium su kūno sužalojimu

• Imigracija į Kanadą

• Testamentai ir įgaliojimai

• Palikimų administravimas

• Nekilnojamo turto sandoriai

• Konsultacijos Lietuvos respublikos įstatymų kalusimais

NAUJAS ADRESAS

300 The East Mall, 5th Floor, Toronto, ON M9B 6B7
Tel. 416 236-3060 • Fax 416 236-1809

Tinklapis www.pacelawfirm.com El. paštas alpace@pacelawfirm.com

TEIRAUKITĖS PAS MUS!

affiliated

RIČARDAS ir RIMA DREŠERIAI

Affiliated Insurance Management Inc.

► visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės

► konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms

► dėmesingas patamavimas, lietuviškai arba angliškai

905-845-4201 • 1-888-384-4444

www.affiliatedinsurance.ca • rickd@affiliatedinsurance.ca
344 Lakeshore Road E., Suite A, Oakville, ON L6J 1J6

PADĖKA
A†A
DANA ŠABLINSKIENĖ
(1956-2016)

Nuoširdžiai dėkojame kun. Aurelijui Kasparavičiui, OFM, už Danos lankymą namuose ir ligoninėje. Taip pat dėkojame kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, ir kun. Aurelijui Kasparavičiui, OFM, už laidotuvių Mišias ir maldas prie karsto.

Ačiū muzikei Daliai Viskontienei ir chorui už nuostabias giesmes, Danguolei Radtkai už vargonavimą, Rūtai Melkienei už grojimą smuiku ir Anitai Puodžiūnienei už giedojimą.

Didelis ačiū Virginijai Lukavičienei ir Daivai Andrulytei už Mišių skaitinius, taip pat Gyčiui Andruliui, Laimiui Andruliui, Vitui Birgeliui, Antanui Rašymui, Algiiui Ankiui, ir Jonui Žiūraičiui už karsto nešimą.

Labai dėkingi J. Gurklienei ir jos padėjėjoms už laidotuvių pietus, taip pat visoms ponioms ir panelėms už tortus ir pyragus.

Dėkojame visiems už gėles, užsakytas Mišias, aukas Kretingos stovyklai, lankymą laidotuvių namuose ir už pareikštas užuojautas.

Dar kartą ačiū!

Vyras Don, vaikai Daina, Darius ir Daniela

PADĖKA
A†A
BIRUTĖ VAIČIŪNAITĖ-
JUOZAPAVIČIENĖ
1920 Kaunas – 2016 Torontas

Nuoširdi padėka visiems, kurie prisidėjo užuojautos linkėjimais, gražiais prisiminimais, dalyvavimu laidotuvėse, savo dosnumu slaugos namams “Labdara” ir Prisikėlimo parapijai, kad užsakėte Mišias čia, Toronte, ir Lietuvoje. Jūsų parama stiprina mus. Ačiū!

Nuliūdę dukros Gabija, Dainora, Danguolė, žentas Rimas, vaikaičiai Vilija ir Aras

*Po kryžium, tarp audrų, palūžai
Šioj vargo žemėj svetimoj,
Bet amžinai dėl mūsų būsi
Gyva širdyse ir maldoj.*

Poeto Pr. Lemberito eilėraštis,
parašytas Birutės mamos mirties
proga 1947 m. birželį

Kviečiame filmuotis vaikus

Lietuvos kino gamybos studija "Studio Uli-jana Kim", remiama Lietuvos Kino centro, Baltimorėje, liepos 1-3 dienomis rengs vaikų-aktorių atranką filmui *Tėvynė mūsų* (Motherland). Režisierius – Amerikos lietuvis Tomas Vengris. *Šiuo metu mes skubiai ieškome ryšių su*

Siūlomos stipendijos

Ashton kolegija (Vankuveris, Br. Kolum-bija) praneša, kad galima paduoti prašymus gauti Lilianos To stipendijai. Kasmetinė stipendijų suma yra \$8,000 ir skirta Lilianos To, daugiatikslės paramos programos imigrantams S.U.C.C.E.S.S. steigėjai. Stipendijos tikslas – paskatinti gabiausius, neseniai apsigyvenusius naujuosius kanadiečius siekti išsilavinimo, įgyti naują ar pasitobulinti jau turimoje profesijoje. Prašymai stipendijai gauti priimami tik iš Kana-

šventėje dalyvaujančiu jaunimu, jų vadovais ir tėveliais!

FILMUI IEŠKOME: berniukų 11-13 metų (apytikriai), mergaičių 13-15 metų (apytikriai).

Dovilė Gasiūnaitė, aktorių atrankos režisierė
mob.: +370-6161-5779; skype: dosagitta;
el.paštas: dosagitta@gmail.com

dos piliečių ar nuolatinių gyventojų, atvykusių ne anksčiau kaip prieš penkerius metus. Kan-didatai yra prašomi parašyti 500 žodžių esė, kurioje aprašytų savo finansinę būklę ir savo studijų planus ir ketinimus, taip pat pateikti dvi rekomendacijas. Dokumentai turi būti pristatyti iki liepos 30 dienos. Atrankos komisija iki rugsėjo mėnesio atrinks 4 stipendijos gavėjus ir jiems praneš apie skiriamą paramą studijoms. Daugiau žinių galite rasti tinklalapyje [ashtoncol-lege.ca/2016-lillian-to-bursaries](http://ashtoncollege.ca/2016-lillian-to-bursaries) arba el.paštu: admissions@ashtoncollege.ca . **Inf.**

A†A
GRAŽINAI DREŠERIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jos vyrą Vladą, sūnus Petrą ir Leoną, jų šeimas, gimines ir artimuosius.

Hamiltono lietuvių pensininkų klubas

DABAR YRA GERA
PROGA PARDUOTI
namą/condo, kai yra aukščiausios
kainos ir **GERIAUSIA**

PIRKTI, kai ipotekos
(morgičių) nuošimčiai labai žemi

Pažadu gerą patarnavimą

TEODORAS STANULIS, B.A.

Broker RE/MAX WEST REALTY

Mob. **416-879-4937**, namų **416-231-4937**

Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI

**TORONTE, ETOBICOKE
ir MISSISSAUGOJE**

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

Sėkmė mokslo kelyje

Birželio 2 d. Midwestern uni-versiteto Glendale fakultete (Arizona, JAV) baigimo iškilmėse Rimvydai Statkui, baigusiam šio universiteto podiatrijos medicinos mokyklą, įteiktas diplomas, patvirtinantis, kad dr. Rimvydas Statkus yra pėdos specialistas (Doctor of Podiatric Medicine or D.P.M.). Dr. Rimvydo Statkaus sėkmė džiaugiasi tėvai – Rasa ir Gediminas Statkai, gyvenan-tys Melbourne, Australijoje, žmona Stephanie (Semeniuk) ir žmonos tėvai Terry ir Zita Semeniuk iš Toronto. Dr. R. Stat-

kus medicinos studijas pradėjo Australijoje: 2001 m. baigė St. Kevin kolegiją, 2006 metais La Trobe universitetą, įgydamas podiatrijos bakalauro laipsnį. Studijų metais Rimvydas aktyviai dalyvavo universiteto studentų su medicina ir ypač su būsima specialybe susijusių mokslo draugijų ir organizacijų veikloje. Toliau dr. R. Statkaus laukia darbas ir studijos Čikagos (IL) Rush universiteto pėdos chirurgijos rezidentūros pro-gramoje. **Inf.**

Dr. R. Statkus, pėdos ligų gydymo specialistas (Doctor of Podiatric Medicine)

LUXURY DESIGN FIRM

is seeking two in house fashion models

in different sizes for our evening wear and bridal collections. This is a part-time position and hours of work will be during regular business hours but may also include evenings and weekends during our busy fashion calendar periods.

Model 1 must have these specific measurements:

Height: 5'7" – 5'11.5"
Bust: 32" – 34"
Under bust/Rib cage: 28"– 29"
Waist: 25" – 25.5"
Full Hip: 37"

Model 2 must have these specific measurements:

Height: 5'7"– 5'10"
Bust: 35" – 36"
Under bust / Rib cage: 31"
True Waist: 28"
Full Hip: 40"

If you fit either of the above descriptions, please email a reference photo and/or link to your portfolio to the following email address publicrelations@romonakeveza.com.

All levels of experience are welcome.**

"Aušros" sportininkams – sidabras

Aras Janeliūnas, Jurgis Kairys (trenerio pavaduotojas), Joris Meiklejohn, Viktoras Nausėdas, Andriejus Sukauskas, Rytis Melkis, Julian Defina, Matthew Wytiuk, Richard Briand, Lukas Kairys, Felix Janusauskas, Ben Stonkus, Frank Defina (treneris) A. Janeliūno ntr.

Šiais metais Toronto "Aušros" krepšinio klubo krepšininkams, berniukų B komandai, kurioje žaidžia 2000-2001 m. gimusieji žaidėjai, ŠALFASS turnyre Klyvlande pavyko: jie sėkmingai žaidė visose varžybose. Krepšininkai žaidė susitelkę, treniruočių metu atidžiai dirbo, klausydami savo trenerių Aro Nausėdo ir Frank Defina, ir buvo gerai pasiruošę turnyrui. Gegužės 22 d. jie buvo apdovanoti sidabro

medaliais. Šis turnyras buvo puiki galimybė visoms mūsų komandoms įgyti dar daugiau patyrimo. Varžybose su kitomis komandomis žaidė "Aušros" berniukų B, C, ir D komandos.

Sveikinu visus žaidėjus, žaidusius dar vienerius metus "Aušros" klube ir puikiai jam atstovavusius.

Alvinas Kišonas, Toronto "Aušros" sporto klubo prezidentas

Jaunieji krepšininkai Klyvlande

Šių metų gegužės 21-22 dienomis Klyvlande įvyko ŠALFASS krepšinio varžybos. Iš Kanados rungtyniauti su kitomis krepšinio Šiaurės Amerikos komandomis važiavo „Anapilio“ ir „Aušros“ sporto klubų krepšininkai, jų treneriai ir, žinoma, tėveliai. Kaip tikrose varžybose, buvo visko: vieni džiaugėsi, kiti verkė, vieniems kamuolys krito į krepšį dažniau, kitiems – rečiau. Tai buvo labai gražus lietuvių susijimas, kur vaikai galėjo ne tik varžytis rungtynių metu, bet su jų nariais susitikti per pusryčius viešbutyje ar per vakarienę Klyvlando Lietuvių Namų salėje, kartu stovėti eilėje, belaukdami, kol ant veiduko bus nupiešta trijų spalvų veliavėlė ar kitas norimas piešinukas, kol ilgas plonas balionas bus sulanksty-

Po varžybų "Anapilio" sporto klubo mažieji krepšininkai su treneriais Pranu Vilkeliu, Mindaugu Leknicku ir Petru Tutliu

tas į kiškį, paukštį, gėlę, o gal - karžygio kardą, ir susidraugauti su kitais lietuviukais. Vyresnieji

galėjo dainuoti ir šokti jiems surengtų šokių metu.

RD, ntr. P. Tutlio

ŠYPSENOS

– Mano dėdė yra numizmatas.
– Numizmatas? O ar tai blogai?
– Na, taip vadinamas žmogus, renkantis monetas.
– Tie tarptautiniai žodžiai... Mes juos anksčiau vadindavome elgetomis.

.....
– Ar kavą gersite juodą?
– O kokių spalvų dar turite?

.....
– Jums kavos su konjaku?
– Be.
– Be konjako?
– Be kavos!

RE/MAX Above the Crowd!

FOUR SEASONS REALTY LIMITED Brokerage,
67 First Street
Collingwood,
Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio Thornbury, The Blue Mountains ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į

Angele Šalvaitytę, B.A., Broker
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarnaus.
705-446-6428
705-445-8500 ext 251
Elektroninis paštas:
angiesalvaitis@icloud.com

Sutton

Sutton West Realty Inc.
300-5415 Dundas St. W
Toronto, ON M9B 1B5

LINA TAYLOR
Sales Representative

Jei galvojate pirkti ar parduoti namą ar butą, skambinkite ir aš mielai jums padėsiu

Tel. 416-574-4717 (nešiojamas)
416-236-6000 (įstaigos)

Lina-Taylor@hotmail.com
www.suttonwestrealty.com

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavas

Toronto, ON
416-762-8255, 416-616-1600 (cell)
email: lina@kuliavas.com
website: www.LinaKuliavas.com

Kanados Lietuvių Lithuanian Canadian Fondas Foundation
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1
Tel: 416-239-9889
klfondas@on.albn.com

6 Šokių Grupėms

Kanadoje (311 dalyviams) paskirta
\$46,650 parama dalyvauti XV Lietuvių Tautinių Šokių Šventėje Baltimorėje

*Tapkime Kanados Lietuvių Fondo nariais!
Remkime lietuvių veiklą ir išlaikymą!
Prisiminkime mūsų fondą gyvybės draudimuose, bei savo testamentuose.*

[našams išrašome pakvitavimus pajamų mokesčių sumažinimui]

LEDAS
REFRIGERATION

Air Conditioning & Heating

Oro vėsinimo ir šildymo sistemų
PATIKRINIMAS • IŠVALYMAS • PAKEITIMAS

Skambinti **R. Jareckui**
Tel. **416-825-3328**

royal york ORTHODONTICS
smile more.

BRACES FOR CHILDREN AND ADULTS
ELITE Invisalign Providers

Dr. Sky Našlėnas
Certified Orthodontist
Associate Staff at the Hospital for Sick Children

SW corner of Bloor and Royal York Rd.
www.RoyalYorkOrtho.com
tel. 416 207-0885

ROYAL LEPAGE

Namą ar butą perkant, parduodant Jums sąžiningai patarnaus ir patars

DAIVA DALINDA
B.A. broker

Įstaigos – 416-236-1871
Namų – 416-763-7297

Tinklapis: www.dalindateam.com

NEMOKAMAS ĮKAINAVIMAS. PO 30 METŲ PATIRTIES, PADĖKOJANT LIETUVIAMS, SPECIALI NUOLAIDA

ANAPILIO parapijos žinios

• Toronte mirė ir iš Prisikėlimo šventovės birželio 16 d. palaidotas a.a. Aleksas Grybas, 90 m. amžiaus, tėvelis mūsų parapijiečio Edvardo Grybo. Jam su žmona ir visai Grybų bei Cirušų giminei reiškiamė nuoširdžią užuojautą.

• Praeitą šeštadienį Wasaga Beach apylinkės lietuvių būrelis surengė Joninių šventę.

• Praeitą sekmadienį Suvalkų krašto lietuvių išeivijos sambūris (SKLIS) Erindale parke surengė gegužinę.

• Liepos 1 yra pirmasis mėnesio penktadienis. Tą dieną po 8:30 v.r. Mišių – ŠVENTOJI VALANDA prie išstatyto Švenčiausiojo.

• Knygelę apie a.a. kun. Petro Ažubalio nuotykius karo metu, aprašytus teisininko Petro Vilučio, galima įsigyti sekmadieniais po Mišių zakristijoje.

• Kilimų pakeitimo šventovėje ir laiptinėse pagrindiniai darbai jau atlikti. Dėkojame visiems, remiantiems šį darbą. Prašome čekių rašyti "Lithuanian Martyrs' Parish" vardu.

• Liepos ir rugpjūčio mėnesių trečiadienių vakarais Mišios bus aukojamos Šv. Jono lietuvių kapinių koplyčioje 7 valandą, pradedant liepos 6-osios trečiadieniu.

• WASAGA BEACH Gerojo Ganytojo šventovėje prasidėjo vasaros Mišių tvarka. Mišios sekmadieniais vyksta **10 valandą ryto**.

• Suvalkų krašto lietuvių išeivijos sambūris (SKLIS) šiais metais vėl rengia ŠEIMŲ STOVYKLĄ "Romuvoje" rugpjūčio 20-28 dienomis. Stovyklavimo pradžia – rugpjūčio 20, šeštadienį, 3 v.p.p., o uždarymas – rugpjūčio 28, sekmadienį, 1 v.p.p. Kaina šeimai \$280.00 ir \$20.00 šeimos narystės mokestis; vienam asmeniui \$140.00 ir \$10.00 nario mokestis. Trumpiau stovyklaujantiems: šeimai už dieną \$60.00, o vienam asmeniui \$30.00. Rugpjūčio 27, šeštadienį, bus sekmadieninės Mišios ir po jų – bendra vakarienė. Tos vakarienės kaina suaugusiam \$7.00, o vaikui \$5.00. SKLIS visiems užtikrina švaros reikmenis, kavą, tvarką, saugumą, bendrą dainą prie laužo ir gerą poilsį. Maistas ir gėrimai – asmeniškai. Stovyklos vadovai – Pranas Vilkelis ir Algis Gelažauskas. Visais reikalais prašome kreiptis į Praną Vilkelių telefonu (905) 279-1867 arba e-paštu: lac_pranas@hotmail.com.

• Liepos 3, sekmadienį, Mišios 10 v.r. už a.a. Antaną Matulaitį (II metinės).

• Vasagoje liepos 3, sekmadienį, Mišios 10 v.r. už a.a. Algirdą ir Nataliją Šalkauskius. Delhi liepos 2, šeštadienį, Mišios 2.00 v.p.p. už a.a. Praną Lesevičių.

TŽ skaitytojų dėmesiui!

Dėl valstybinės šventės „Kanados dienos“ ilgojo savaitgalio kitas TŽ numeris išeis liepos 6, trečiadienį.

TŽ redakcija

TORONTO

PRISIKĖLIMO parapijos žinios

• 2016 "Kretingos" stovykla angliškai kalbantiesiems liepos 3-16 d.d.; lietuviškai kalbantiesiems liepos 17-30 d.d.

• Sekmadienio Mišios "Kretingos" stovykloje 11 v.r. – liepos 3 ir 10 d.d. anglų k.; po to gegužinė; liepos 17 ir 24 dienomis lietuvių k.; po to gegužinė. Stovyklavietės vartai sekmadienio rytais atidaryti 9 v.r. Visi kviečiami ir laukiami!

• 2016 Šeimų stovykla liepos 31 d. – rugpjūčio 6 d.; 2016 "Romuvos" stovykla rugpjūčio 7-13 d.d.

• Rugpjūčio 28 d. – Mišios Midlande.

• Liepos 3, sekmadienį, 9 v.r., Mišios už a.a. Zenoną Kučinską; 11 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; a.a. Praną Lukauską; a.a. Liudą ir Nijolę Racevičius; a.a. Janiną Valančienę; a.a. Leokadiją Nakrošienę (3 m.); už pamirštas sielas skaistykloje; a.a. Zofiją ir Adomą Biretas (V.B. Biretos); už gyvus ir mirusius draugus; a.a. Birutę Juozapavičienę; a.a. Genovaitę Tunkūniene; a.a. Anicetą ir Eleną Prialgauskus.

LABDAROS FONDO ŽINIOS

• Gripas slaugos namuose dažniausia kyla ne dėl namų gyventojų, kurie labai retai kur nors išeina, bet atnešamas iš išorės – darbuotojų, lankytojų, darbininkų. Slaugos namų gyventojai dėl amžiaus ir įvairių negalių yra neatsparūs, todėl atneštos bacilos ir virusai gana greitai plinta. Užkertant kelią ligos plitimui, būtina visiems, ateinant ir išėjant iš slaugos namų, savo rankas nuplauti *Purcel* dezinfekuojančiu tirpalu. Sergant gripu, sloga ar kitomis peršalimo ligomis, apsilaikymus į slaugos namus geriau atidėti. Privaloma atėjus į slaugos namus prisistatyti kiekvieno aukšto slaugytojų punkte. Jos duos kaukes, pirštines ir apsiaustą, jei to reikalauja Ontario sveikatos ministerijos nustatyta tvarka.

• *Auksinis pokylis* praėjo labai sėkmingai. Nuoširdžiausia padėka pokylio ruošos komiteto pirmininkei Juditai Kavaliauskienei ir kitiems nariams, kurie savanoriškai šiam darbui paskyrė daug savo laisvalaikio valandų. Už pokylyje surinktas lėšas bus įrengta vaizdo apsaugos sistema visuose slaugos namų aukštuose ir namų aplinkoje.

• *Toronto Challenge* eitynių metu surinkta pakankamai lėšų, kad būtų galima įsigyti II ir III aukšto valgykloms užuolaidas nuo saulės kaitros. Eitynių pasirengimui daug pastangų skyrė "Labdaros" slaugos namų tarnautojas Nerijus Augutis ir Labdaros fondo direktorių tarybos narės Julija Šimonėlis ir Virginija Pečiulis. Ėjimų gretose šiemet buvo labai gražaus jaunimo grupė, kurie nepagailėjo gražaus sekmadienio ryto ir paskyrė jį mūsų senelių naudai. Ačiū jiems.

• Nuoširdus ačiū G. Kuzmienės fondui už \$2,500 auką, už kurią galėsime nupirkti slaugos namams reikalingų kėdžių. G. Kuzmienės fondą tvarko Kanados lietuvių fondas, kuris ir perdavė šią auką slaugos namams.

Gabija

IŠGANYTOJO parapijos žinios

• Pamaldų liepos mėnesį nebus.
• Pamaldos prasidės rugpjūčio mėnesį 7 d. ir 21 d., 9.30 v. ryto. Tokia tvarka pamaldos vyks iki 2017 m. birželio 30 dienos.

"LABDAROS" ŽINIOS

• A.a. Aldonos Skilandžiūnienės atminimui \$300 aukojo I.V. Liškauskas; \$200 – Brant-Tel Networks; \$100 – Budrewicz šeima; \$75 – C.U.P.E. Local 905; po \$50 – Joyce Falco, B.T. Stanuliai.

• A.a. Birutės Juozapavičienės atminimui \$1,500 aukojo Dainora Juozapavičius; \$500 – Rymantas, Gabija, Vilija, Aras Petrauskai, Danguolė Breen; po \$200 – Antanas Bušinskas, Kazimieras ir Angelė Ambrozaitis; \$100 (JAV) – Šarūnas Valiulis; po \$100 – Rūta ir Marius Rusinai, Regina Masionis; po \$50 – Lilija Gedvila, Rauda Dickinson, Rūta Vaišvila, Algis Vaišnoras, Rūta Rygelienė, Helen Bulat; po \$40 – Dalė Simanavičius, Vita Renyi, E.R. Girdauskas; po \$30 – Elena Gudinskienė, Ilona Tarvydienė, Bill & Shirley Ellman; po \$25 – Juozas Karasiejus, B.V. Celejewski-Henderson, Angelė Abromaitytė; po \$20 – Ada Lemežys, Viktoras Skukauskas, Marius ir Felicija Gudinskai, Dana Prnaitis, Dalia Trumpickas, Donata Puteris, Agota Ratavičius, Gražina Irena Ross, Jonas ir Ona Gustainiai, Mečys Bušinskas, Janet Kriščiūnas; \$15 – Birutė Čepaitis; \$10 – Ilona Stanaitis.

• A.a. Mindaugo Gabrio atminimui o \$50 aukojo N.B.; A.A. Vaičiūnai \$50 aukojo a.a. Eugenijaus Spudo atminimui ir \$50 Onos Spudas gimtadienio proga.

• Dėkojant Marytės Tamulaitienės šeimai Petras Stauskas aukojo \$100.

• Po \$100 aukojo Vladas Butkys, Leonas Stošiūnas, Aldona O'Donohue; \$50 – Birutė Sadauskas.

AUKOS

• Šv. Jono lietuvių kapinėms \$500 aukojo E. Shishkus, \$100 – A. Jurcevičienė.

• Šv. Jono lietuvių kapinių mašinų vajui \$300 aukojo V. Prasauskas, po \$200 – dr. R. Lapienis, R. Šakalinis; \$100 – B. Jonaitienė (a.a. Z. Čėčkausko atminimui), po \$50 – A. Ratavičienė (a.a. D. Norkienės atminimui), T. ir P. Pargauskai (a.a. D. Norkienės atminimui).

• A.a. Alekso grybo atminimui *Tėviškės žiburiams* aukojo po \$20 – J. Vingelienė, G. K. Balytai, V. V. Baliūnai.

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 x 26 dienos metu.

MONTREAL

AUŠROS VARTŲ PARAPIJA

Birželio 26 d. mūsų parapijos choras baigė savo 66-ąjį giedojimo sezoną. Pirmasis sezonas buvo 1950-1951 metais išnuomotoje senoje Šv. Willibrordo šventovėje Verdūne, kur lietuviai meldėsi 5 metus. Šeštuosius metus (1955-1956) jau giedojome naujoje Aušros Vartų parapijos šventovėje. Iki persikėlimo į naują šventovę ir dar keletą mėnesių naujoje vietoje choro vargonininku ir vadovu buvo Aleksandras Piešina (mirė 1955 m. gruodžio mėn.). Paskui ilgesnį laiką chorui dirigavo Aleksandras Ambrozaitis, Madeleine Roch, Aleksandras Stankevičius, Laurynas Džinčaradzė, ir vėl Aleksandras Stankevičius, dirbantis iki šios dienos (jis iš viso diriguoja chorui jau 26 metus). Ilgą laiką choro seniūnu buvo ir dabar jame dar giedantis solistas Antanas Keblys. Jam birželio 14 d. suėjo 95-eri metai. Dabartinis choro seniūnas yra Antanas Mickus. Ilgą laiką su chorą giedojo solistė Gina Čapkauskienė. Dėkojame direktoriui Aleksandrui, solistui Antanui, seniūnui Antanui, solistei Kristinai Kliorytei ir visiems choristams už jų įdėtą darbą ir už visas pastangas, siekiant dainavimo tobulumo. Tuoj po Mišių choro dainininkai ir parapijiečiai buvo pakviesti vaišių. Ačiū visiems, prisidėjusiems prie jų paruošimo ir dalyvavimo, ačiū aukojusiems, mūsų parapijos chorui. **Inf.**

Patikslinimas. TŽ 25 nr. pranešime netiksliai nurodyta a.a. Gražinos Drešerienės mirties priežastis. Ji mirė ne dėl autoįvykio, bet dėl nelaimingo atsitikimo pasekmių.

Aušros Vartų parapijos Pirmoji komunija birželio 5 d. Antroje eil. pirmas iš k. klebonas Paulius Mališka, trečia pasirengimo vadovė Ramunė Ramanauskaitė ir 6 vaikai

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

Liepos 24, sekmadienį, Šv. Onos atlidai ir šventė. Mišios 12 val. Po Mišių pietūs salėje. Narėms, kurios užsimokėjo 2016 metų narės mokestį, pietūs nemokamai. Svečiams \$15. Šv. Onos draugijos komitetas kviečia visus į metinę šventę. **VL**

Birželio 25, šeštadienį, Kanados lietuvių bendruomenės Otavoje kvietimu montrealiečiai kartu su otaviečiais dalyvavo atsisveikinimo su Lietuvos ambasadoriumi Vytautu Žaliu ir konsulu Jonu Skardinsku bei jų šeimomis popietėje. Visi susirinko „Ventos“ mokyklos kieme po palapine, atsigaivino po kelionių ir buvo pakviesti į muzikos salę, kur vyko oficialioji programa. Otavos lietuvių bendruomenės pirmininkė Loreta Gudynaitė visus pasveikino. Žodį tarė Beth Richardson, Kanados užsienio reikalų ir prekybos vystymosi departamento Rytų Europos ir Eurazijos skyriaus vedėjo pavaduotoja, kuri netrukus dirbs Vilniuje. Baltų federacijos atstovas Andris Kesteris pasveikino konsulą J. Skardinską ir ambasadorių V. Žalį, padėkojo už bendradarbiavimą. Montrealio Aušros Vartų ir Šv. Kazimiero parapijų klebonas kun. Paulius Mališka pasveikino ir palaimino garbės svečius bei visus susirinkusiuosius. Janina ir Ladas Giriūnai visų vardu ambasadoriui V. Žaliui ir konsului J. Skardinskui įteikė paveikslus su meniškais Kanados vaizdais. Meninę programą atliko Aleksandras Stankevičius ir Kristina Kliorytė. Akompanuojant Aleksandrui, Kristina padainavo dvi dainas, po kurių kvietė visus prisidėti ir toliau kartu dainuoti. Ambasadorius Vytautas Žalys bei konsulas Jonas Skardinskas tarė nuoširdžius atsisveikinimo žodžius. Bendruomenės paruoštais ir visų suneštais patiekalais visi sočiai ir skaniai pasivaišino. Linkime ambasadoriui Vytautui Žaliui ir konsului Jonui Skardinskui sėkmės jų ateities darbuose. **JA**

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

ESSOR INSURANCE-INVESTMENT-COUNCELLING Inc.
1100 boul Robert-Bourassa 6th floor, Montreal, QC H3B 3A5
Tel: 514-373-1981 joana.adamonis@essor.ca www.essor.ca
Joana Adamonis A.I.B.